RAPPORT

Beheerplan bebording en straatmeubilair Sittard-Geleen 2021-2025

Klant: Gemeente Sittard-Geleen

Referentie: BH2807107100MIRP008F01

Status: Definitief/01

Datum: 21 mei 2021

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

+31 88 348 78 48 **T**
email **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document:	Beheerplan bebording en straatmeubilair Sittard-Geleen 2021-2025
Ondertitel:	Beheerplan bebording en straatmeubilair 2021-2025
Referentie:	BH2807107100MIRP008F01
Status:	01/Definitief
Datum:	21 mei 2021
Projectnaam:	Beheerplannen Sittard-Geleen
Projectnummer:	BH2807

Opgesteld door:	NLe
Gecontroleerd door:	Ameh
Datum:	21 mei 2021
Goedgekeurd door:	HPi
Datum:	21 mei 2021

Classificatie
Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Royal HaskoningDHV

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling en gebruik van het beheerplan	2
1.3	Actualisatie van het beheerplan	2
1.4	Leeswijzer	3
2	**Beleidskaders en uitgangspunten gemeente Sittard-Geleen**	**4**
2.1	Wetgeving en normeringen bebording	4
2.2	Wetgeving en normeringen straatmeubilair	7
2.3	Gemeentelijk beleid	8
2.4	Tuinman ‘’Trots op onze tuin’’	9
3	**Areaal bebording en straatmeubilair**	**10**
3.1	Actueel houden basisdata bebording en straatmeubilair	10
3.2	Areaal bebording	10
3.3	Areaal straatmeubilair	13
4	**Beheersystematiek bebording en straatmeubilair**	**17**
4.1	Klein onderhoud (onderhoud)	17
4.2	Vervanging	17
5	**Assetmanagement**	**18**
5.1	Assetmanagement bebording en straatmeubilair	18
5.2	Reeds gezette stappen	18
6	**Beheerstrategie bebording en straatmeubilair**	**22**
6.1	Beheerstrategie bebording	22
6.1	Beheerstrategie straatmeubilair	23
6.2	Overbodig areaal bebording en straatmeubilair	23
7	**Kwaliteit areaal bebording en straatmeubilair**	**24**
7.1	Kwaliteit bebording	24
7.1.1	Minimaal benodigde (technische) kwaliteit bebording	25
7.1.2	Beeldkwaliteit bebording	26
7.1.3	Huidige beeldkwaliteit bebording Sittard-Geleen	26
7.2	Kwaliteit straatmeubilair	28
7.2.1	Huidige beeldkwaliteit straatmeubilair Sittard-Geleen	29
7.3	Gedifferentieerd beheer	30

8 Financiën 31
8.1 Uitgangspunten 31
8.2 Theoretisch benodigd onderhoudsbudget 31
8.2.1 Benodigd budget bebording 32
8.2.2 Benodigd budget straatmeubilair 34
8.3 Meerjarenprogramma bebording en straatmeubilair 2021-2025 38
8.4 Verwijderingskosten 39
8.5 Herstelmaatregelen 40

9 Risico's 41

10 Ontwikkelagenda/aandachtspunten 42

11 Aanbevelingen 45

Bijlagen

Bijlage 1 Begrippenlijst
Bijlage 2 Totaaloverzicht kostenberekening

Samenvatting

Voor u ligt het beheerplan bebording en straatmeubilair dat deel uitmaakt van een 8 tal beheerplannen voor de gemeente Sittard-Geleen. De aanleiding voor het opstellen van dit plan is enerzijds het verkrijgen van inzicht in de onderhoudstoestand van het areaal en anderzijds de benodigde financiën (Basis op Orde). Aan de hand hiervan wil de gemeente Sittard-Geleen invulling geven aan de manier waarop de gemeente de komende periode omgaat met het beheer van straatmeubilair en bebording. Vanuit het principe van basis op orde heeft de gemeente de stap gezet tot professionalisering van de beheerorganisatie en bevordering van het assetmanagement principe. Op hoofdlijnen worden binnen dit plan de volgende zaken omschreven:

– Wetgeving, richtlijnen en gemeentelijk beleid m.b.t. onderhoud aan bebording en straatmeubilair.
– Beheer- en onderhoudsstrategie
– Kwaliteit van het areaal bebording en straatmeubilair
– Financiën

Wet- en regelgeving en (gemeentelijk) beleid

De gemeente Sittard-Geleen heeft zich in het kader van beheer en onderhoud van de arealen te houden aan de vigerende wet- en regelgeving. Naast de vigerende wet- en regelgeving heeft de gemeente zelf ook kaders gesteld waarin haar ambities zijn vastgelegd. Voorbeelden zijn de Beleidsnota openbare ruimte Sittard-Geleen 2016-2026 (Trots op onze tuin) en Basis integraal beheerplan openbare ruimte Sittard-Geleen.

Beheer- en onderhoudsstrategie

Voor het beheer en onderhoud van bebording en straatmeubilair wordt er gedifferentieerd beheer toegepast. Dit betekent dat er onderscheid wordt gemaakt tussen het kern-winkelgebied en de overige gebieden

- In het kern-winkelgebied geldt beheerniveau ‘’hoog’’;
- In de overige gebieden geldt beheerniveau ‘’laag’’;

Met behulp van cyclische inventarisaties en inspecties wordt het benodigde onderhoud bepaald, integraal afgestemd en geprioriteerd. Hierdoor zal de gemeente Sittard-Geleen haar beheer met meer structuur uitvoeren. Binnen de inspecties wordt er ook gekeken naar de functionaliteit van de areaalonderdelen, overbodige areaalonderdelen worden hierbij zo snel mogelijk verwijderd.

Kwaliteit straatmeubilair en bebording

Voor het opstellen van dit beheerplan heeft de gemeente Sittard-Geleen inventarisaties laten uitvoeren om zo ‘’de basis op orde’’ te krijgen. De resultaten uit de inventarisaties zijn verwerkt in verschillende tabellen om zo de staat van het areaal inzichtelijk te maken. De gemeente Sittard-Geleen haalt op dit moment op basis van beeldkwaliteit niet het geambieerde beheerniveau. Voor bebording geldt dat alle areaalonderdelen die niet voldoen aan minimaal beeldkwaliteitsniveau ‘’basis’’ automatisch ook niet voldoen aan de technische kwaliteit(vastgelegd in wettelijke kaders). In onderstaande overzichten wordt de huidige kwalitatieve verhoudingen op basis van beeldkwaliteit binnen de arealen bebording en straatmeubilair weergegeven:

- Kwaliteit bebording (inventarisatie 2019-2021)

<Laag	Laag	Basis	Hoog
22%	14%	35%	29%

- Kwaliteit straatmeubilair (inventarisatie 2019-2021)

<Laag	Laag	Basis	Hoog
18%	0%	36%	46%

Financiën
De gemeente Sittard-Geleen heeft voorafgaand aan het opstellen van dit plan inspecties laten uitvoeren. De resultaten uit deze inspecties in combinatie met de werkpaketten vormen de basis voor de berekingen van het benodigde beheerbudget. Uit de uitgevoerde berekening is naar voren gekomen dat de gemeente Sittard-Geleen op jaarbasis € 772.661,- nodig heeft om de arealen bebording en straatmeubilair op het geambieerde niveau de beheren. Verder is er een herstelbudget van ongeveer € 1.526.000,- vastgesteld om het areaal te laten voldoen aan het in het gebied geldende beheerniveau.

Conform het uitgangspunt “Basis op orde” zijn voor de instandhouding van bebording en straatmeubilair werkpakketten opgesteld. Hierin zijn de benodigde budgetten op maatregelniveau per jaar inzichtelijk gemaakt. Deze werkpakketten dienen ook als basis voor de confrontatie van het benodigde budget met het beschikbare budget.

1 Inleiding

Voor u ligt het beheerplan bebording en straatmeubilair. De arealen bebording en straatmeubilair zijn niet met elkaar te vergelijken. Bij het areaal bebording heeft de gemeente Sittard-Geleen namelijk te maken met wettelijke eisen uit de Wegenverkeerswet, RVV 1990 en de Algemene Plaatselijke Verordening. Voor straatmeubilair spelen deze aspecten geen rol aangezien dit areaalonderdeel nauwelijks bijdraagt aan de veiligheid in de openbare ruimte. Binnen dit beheerplan zullen de twee areaalonderdelen dan ook vaak apart aan bod komen.

Voor de waarborging van de data en instandhouding van het geambieerde kwaliteitsniveau maakt de gemeente Sittard-Geleen gebruik van:

- De CROW-beheersystematiek.
- Gedifferentieerde inspecties (wordt behandeld in hoofdstuk 5)
- Het waarborgen van de data door gebruik van een digitaal beheersysteem (optimalisatie).
- Assetmanagement model (procesinrichting ten aanzien van bebording en straatmeubilair)

Binnen dit beheerplan wordt er voor het beheer van het areaal bebording en straatmeubilair een splitsing gemaakt in de volgende kosten:

- Onderhoudskosten
- Vervangingskosten

Naast bovenstaande kosten wordt ook ingegaan op de volgende kosten:

- Herstelkosten, kosten die nodig zijn om het areaal terug te brengen naar het minimaal benodigde kwaliteitsniveau.
- Verwijderingskosten, kosten die nodig zijn om overbodige areaalonderdelen te verwijderen.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het plan is het feit dat de gemeente Sittard-Geleen op het moment alleen een integraal basis-beheerplan (2019) heeft voor de totale openbare ruimte.

Ten behoeve van verdere professionalisering van de beheerorganisatie is de gemeente Sittard-Geleen een traject gestart waarbij zij het beheer en onderhoud van de gehele openbare ruimte efficiënt en onderbouwd willen organiseren. Een belangrijk onderdeel hiervan is het opstellen van beheerplannen die helpen bij de professionalisering van de organisatie.

Ondanks dat er vanuit het integrale basis-beheerplan al meer inzicht is verkregen in de onderhoudstoestand van het areaal bebording en straatmeubilair heeft de gemeente Sittard-Geleen besloten ook het voorliggende beheerplan bebording en straatmeubilair 2021-2025 op te stellen.

1.2 Doelstelling en gebruik van het beheerplan

Dit plan geeft inzicht in de manier waarop de gemeente Sittard-Geleen gedurende de komende vier jaar de vastgestelde doelstellingen gaat realiseren en hoe het naar de toekomst toe invulling geeft aan deze doelstellingen op basis van een optimale balans tussen prestaties, risico's en kosten.

Het beheer van bebording en straatmeubilair is er op gericht te zorgen voor blijvende beschikbaarheid en een doelmatig, veilig, duurzaam en financieel beheert areaal. Uitgaande van de CROW beheersystematiek dienen de arealen bebording en straatmeubilair op het minimaal onderhoudsniveau ''Basis'' te worden onderhouden. In 2018 heeft de gemeenteraad de keuze gemaakt hiervan af te wijken en per 1 januari 2019 het onderhoudsniveau ''laag'' aan te wijzen als minimaal benodigd kwaliteitsniveau.

Het plan is tot stand gekomen op basis van de meest recente kwaliteitsmeting en uitgevoerde onderzoeken. Hiermee is inzicht gegeven in het te beheren areaal straatmeubilair en bebording met de bijbehorende kwaliteit. Parallel aan dit proces is ook met behulp van de werkpakketten de benodigde kosten ten behoeve van instandhouding van de arealen inzichtelijk gemaakt. Hiermee ontstaat een zuivere basis waarmee de gemeente Sittard-Geleen invulling kan geven aan de daadwerkelijk benodigde maatregelen en middelen.

1.3 Actualisatie van het beheerplan

In de toekomst wordt dit beheerplan eens in de vier jaar geactualiseerd aan de dan geldende situatie. Tijdens deze actualisatie worden de verschillen tussen de oude en de nieuwe situatie doorgevoerd waardoor dit beheerplan up-to-date blijft. Als wetgeving/regelgeving en ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, dient het beheerplan ook tussentijds worden geactualiseerd.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de beleidskaders en uitgangspunten waarbinnen het beheer en onderhoud van bebording en straatmeubilair dient plaats te vinden. Hierin worden de geldende wetten en het gevoerde beleid van de gemeente Sittard-Geleen ten aanzien van het beheer en onderhoud van het areaal bebording en straatmeubilair aangegeven.

In het hoofdstuk 3 komt het te beheren areaal aan bod. De kwantiteit van het areaal is in beeld gebracht door middel van inspecties, uitgevoerd tussen 2019 en 2021.

Hoofdstuk 4 geeft meer inzicht in de beheersystematiek, hierin wordt duidelijk welke vormen van beheer er voor het onderdeel bebording en straatmeubilair wordt toegepast.

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de filosofie van assetmanagement en de procesinrichting voor het areaal bebording en straatmeubilair.

In de hoofdstuk 6 wordt de beheer- en onderhoudsstrategie behandeld. Binnen dit hoofdstuk wordt duidelijk hoe strategisch wordt omgegaan met het beheer.

In hoofdstuk 7 wordt ingegaan op de huidige kwaliteit van het areaal. Hierin wordt tevens omschreven welke stappen dienen te worden genomen om het huidige areaal op het gewenste kwaliteitsniveau te krijgen.

Hoofdstuk 7 bevat de benodigde budgetten en financiële consequenties.

Het rapport eindigt met de hoofdstukken 8 Risico’s, 9 ontwikkelagenda en 10 aanbevelingen.

2 Beleidskaders en uitgangspunten gemeente Sittard-Geleen

Dit hoofdstuk beschrijft de kaders waarbinnen het beheerplan is opgesteld. Het bevat de wet- en regelgeving waaraan de gemeente Sittard-Geleen zich moet houden. Hierbuiten komen ook de relevante beleidskaders die de gemeente heeft opgesteld aan bod.

Bij het beheren van bebording moet er rekening gehouden worden met verkeersveiligheid, dit betekent dat hier andere wettelijke kaders gelden dan bij straatmeubilair. Om deze reden is ervoor gekozen om beide onderdelen op te splitsen.

2.1 Wetgeving en normeringen bebording

De gemeente Sittard-Geleen draagt als eigenaar en beheerder van het areaal bebording, de bestuurlijke verantwoordelijkheid en in civielrechtelijke zin ook de verantwoordelijkheid voor de technische staat van dit areaal. Voldoet de gemeente Sittard-Geleen niet aan de daaruit voortvloeiende zorg voor de instandhouding van deze voorzieningen, dan kan het voor de hieruit voortvloeiende schade verantwoordelijk worden gesteld. Het gaat dan om de wettelijke aansprakelijkheid, de naleving van wettelijke regelgeving, en om de risicoaansprakelijkheid op grond van het Burgerlijk Wetboek (BW 1992). Indien de beheerder aansprakelijk wordt gesteld voor schade door gebreken aan voorzieningen, dan dient de beheerder aan te kunnen tonen dat zij in het kader van dit beheer van deze voorzieningen aan haar zorgplicht heeft voldaan. Dit houdt in dat tenminste aangetoond moet kunnen worden dat:

- De voorzieningen conform de wettelijke voorschriften zijn aangebracht en worden onderhouden;
- Regelmatig inspecties worden uitgevoerd;
- Preventief onderhoud is uitgevoerd;
- Klachten en meldingen adequaat worden afgehandeld (klachtenregistratie).

De bovengenoemde risico's met betrekking tot aansprakelijkheid zijn van toepassing op het aanbrengen en verwijderen van bebording alsmede de duurzame instandhouding daarvan, binnen de kaders van de wettelijke regelgeving (WvW 1994, RVV 1990, BABW en UVS BABW).

In onderstaande tabel komen alle wetten aan bod die gelden voor bebording:

Wet/regelgeving	Inhoud	Effect op bebording
Burgerlijk Wetboek	Hierin is de aansprakelijkheid geregeld voor schade als gevolg van een onrechtmatige daad	De beheerder moet aantonen wat hij heeft gedaan om risico's voor de weggebruiker te beperken en dat hij structureel aan monitoring en onderhoud doet.
Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990 (RVV 1990)	In het RVV zijn de verkeersregels en verkeerstekens te vinden die in Nederland van toepassing zijn.	Binnen dit reglement wordt aanbeveeld om alle te plaatsen verkeersborden qua vorm en afmetingen te laten voldoen aan de normen genoemd in het RVV 1990. Voor alle soorten borden zijn afmetingen genoemd bij de verschillende geldende snelheidslimieten. Tevens is het van belang of een bord binnen of buiten de bebouwde kom geplaatst wordt.
Besluit Administratieve Bepalingen voor het Wegverkeer (BABW)	De technische eigenschappen van de borden staat genoemd in het BABW.	Hierin wordt bepaald aan welke reflectieklasse een bord moet voldoen en hoe een bord geplaatst moet worden.

Wet/regelgeving	Inhoud	Effect op bebording
Wet Milieubeheer	In deze Wet is aangegeven welke stoffen als afvalstoffen zijn aangemerkt en niet zonder beschermende maatregelen in het milieu worden gebracht	De vrijkomende materialen bij onderhoud aan bebording.
Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	Binnen artikel 22 en 23 van dit besluit staat omschreven dat er voor het beheer van kapitaalgoederen een meerjarenprogramma beschikbaar moet zijn.	Het vaststellen van beheerplannen is bij het toepassen van voorzieningen voor kapitaalgoederen een verplichting volgens artikel 75 van dit besluit. Het opstellen en vaststellen van het onderhavige beheerplan is daarmee een wettelijke verplichting.
Wegenverkeerswet (WVW 1994)	De Wegenverkeerswet vormt de basis van de verkeersregelgeving in Nederland	Nadere regels worden omschreven wat betreft - Toepassen van bebording - Het aanbrengen van wijzigen van voorzieningen ter regeling van het verkeer - Vaststelling bebouwde kom
Uitvoeringsvoorschriften BABW inzake verkeerstekens	De uitvoeringsvoorschriften BABW bevat de voorschriften voor de wegbeheerder betreffende de inrichting, plaatsing, kleur, afmeting en materiaal van verkeerstekens en onderborden.	Het VNVF Bordenboek(bijlage 1 RVV) beschrijft de criteria voor het plaatsen van verkeersborden en verkeerstekens. Deze regels vloeien voort uit de Uitvoeringsvoorschriften BABW en zijn leidend
Gemeentewet	Op grond van de gemeentewet heeft de Gemeenteraad de bevoegdheid lokale regelgeving uit te vaardigen en te sanctioneren.	De gemeente heeft op basis van de gemeentewet het recht om inspraak te hebben op het plaatsen van nieuwe bebording.
Algemene plaatselijke verordening Sittard-Geleen	In de algemene plaatselijke verordening wordt lokale regelgeving vastgelegd	De gemeente kan verschillende nieuwe verbods- en informatieborden plaatsen in de openbare ruimte (hierbij kan gedacht worden aan bebording t.a.v. hondenbeleid of vuilstorting)
ADAS-2024 (wordt toegelicht in hoofdstuk 9)	Binnen de ADAS wetgeving wordt vastgesteld dat alle nieuwe voertuigen vanaf 2024 voorzien zijn van een rijhulpsystemen. Met behulp van deze wetgeving wil het Europees parlement bijdragen aan het streven naar 0 verkeersdoden in 2050	De bebording en de wegmarkering spelen een grote rol bij het vergroten van de verkeersveiligheid. De rijhulpsystemen rijden op sensoren waarbij het belangrijk is dat alle bebording en wegmarkering goed gedetecteerd kan worden.

Tabel 1: Wettelijke kaders bebording

In onderstaande tabel komen alle normen aan bod die gelden voor bebording:

Norm/richtlijn	Inhoud	Effect op bebording
NEN 3381	De NEN 3381 geeft de eisen, classificatie en beproevingsmethoden voor verkeersborden en geeft aanvullende eisen ten aanzien van afmetingen, materialen, kleuren en lichttechnische eigenschappen.	Aanvullende eisen t.a.v. de toe te passen bebording staan omschreven in deze norm. In deze norm staat de aanbeveling om bebording te laten voldoen aan retroreflecterende klasse II i.p.v. klasse 1 uit het BABW.
NEN-EN 12899-1	De NEN-EN 12899-1 specificeert eisen voor volledige samenstellen van bebording en andere belangrijke componenten	Specificatie van eisen omtrent; de draagconstructie, verkeersborden met folie, verkeersborden zonder folie en andere belangrijke componenten
NEN 1772	In deze norm wordt aandacht besteed aan opvallendheid, zichtbaarheid en leesbaarheid van de straatnaamborden zowel overdag als ‘s avonds	De norm geeft voor straatnaamborden functionele eisen ten aanzien van de afmetingen, de uitvoering, de constructie, de kleursoorten en reflecterende eigenschappen van de toegepaste materialen en de plaatsing.
CROW publicatie 185	Handboek aansprakelijkheid beheer openbare ruimte.	Dit handboek bundelt technische en juridische kennis om aansprakelijkstelling te voorkomen. Het handboek bevat handreikingen om beter om te gaan met meldingen, onderhoud, inspectie en claimbehandeling. De opgenomen claimrisicometer geeft de beheerder eenvoudig inzicht in de claimrisico’s. Ook zijn voorbeelden van jurisprudentie opgenomen. Die geven aan welke afwegingen een rechter maakt bij de beoordeling van aansprakelijkstellingen
CROW publicatie 188	Richtlijn beheer en onderhoud verkeerstekens	Hierin wordt een methodiek aangegeven voor het beheren en inspecteren van verkeerstekens. Het systematisch beheren en onderhouden van verkeerstekens komt ten goede aan de verkeersveiligheid en is financieel aantrekkelijk.
CROW publicatie 262	Richtlijn toeristische bewegwijzering	Hierin staat beschreven, op welke wijze toeristisch-recreatieve objecten en toeristische routes eenduidig vorm gegeven dienen te worden. Er worden kaders geboden voor vormgeving, afmetingen, lettergrootte, beperking hoeveelheid informatie en kleurstelling. Hierdoor wordt landelijke eenduidigheid bereikt en wordt de herkenbaarheid voor de gebruikers van de openbare ruimte vergroot

Norm/richtlijn	Inhoud	Effect op bebording
CROW publicatie 323	Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018	De foto's, beschrijvingen en prestatie-eisen in de kwaliteitscatalogus stellen beheerders van openbare ruimte in staat om inzichtelijk te communiceren met hun bestuurders, gebruikers en uitvoerders van het onderhoud. De kwaliteitscatalogus 2018 bevat ruim 200 beeldmeetlatten met vijf kwaliteitsniveaus, variërend van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D), waarmee de gewenste beheerkwaliteit per gebied kan worden gekozen.

Tabel 2: Richtlijnen en normen straatmeubilair

2.2 Wetgeving en normeringen straatmeubilair

Het doel van straatmeubilair is al volgt te beschrijven; het geven van comfort aan de gebruiker van de openbare ruimte. Verkeersveiligheid is hierbij minder aan de orde, hierdoor zijn er als het gaat om het beheer van straatmeubilair minder wettelijk kaders. Wel zijn er een aantal normen die ondersteuning geven bij het beheer van dit areaalonderdeel.

In onderstaande tabel komen alle wetten aan bod die gelden voor het straatmeubilair:

Wetgeving/regelgeving	Inhoud	Effect op straatmeubilair
Wet Milieubeheer	In deze Wet is aangegeven welke stoffen als afvalstoffen zijn aangemerkt en niet zonder beschermende maatregelen in het milieu worden gebracht	De vrijkomende materialen bij onderhoud aan straatmeubilair.
Grondwet	Hierin staat omschreven dat de lokale overheid gericht moet zijn op de bewoonbaarheid van de openbare ruimte, de bescherming hiervan en de verbetering hiervan	Straatmeubilair speelt een rol in het bewoonbaar houden van de openbare ruimte.

Tabel 3: Wettelijke kaders straatmeubilair

In onderstaande tabel komen alle normen aan bod die gelden voor het straatmeubilair:

Norm/richtlijn	Inhoud	Effect op straatmeubilair
CROW-publicatie 209	Handboek afvalbakken	Bevat kaders voor afvalbakken in de openbare ruimte
CROW publicatie 323	Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018	De foto's, beschrijvingen en prestatie-eisen in de kwaliteitscatalogus stellen beheerders van openbare ruimte in staat om inzichtelijk te communiceren met hun bestuurders, gebruikers en uitvoerders van het onderhoud. De kwaliteitscatalogus 2018 bevat ruim 200 beeldmeetlatten met vijf kwaliteitsniveaus, variërend van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D), waarmee de gewenste kwaliteit per gebied kan worden gekozen.

Tabel 4: Richtlijnen en normen straatmeubilair

2.3 Gemeentelijk beleid

Naast de geldende wetten en regels in relatie tot het beheer en onderhoud van de openbare ruimte heeft de gemeente Sittard-Geleen ook eigen kaders gesteld en daarmee haar ambities in beleid vastgelegd. In dit kader zijn de relevante beleids- en visiedocumenten ten aanzien van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte hieronder benoemd.

Beleidsnota openbare ruimte Sittard-Geleen 2016-2026 “Trots op onze tuin”
De kern van dit plan omvat de volgende pijlers:

- *Stadsdialoog*

De gemeente Sittard-Geleen is zonder kaders het gesprek met de stad aangegaan en haar inwoners gevraagd wat zij belangrijk vinden als het gaat om de openbare ruimte.

- *Visie openbare ruimte 2026*

Vervolgens zijn de uitkomsten van stadsdialoog verbonden met de ambities en de kracht van de stad en vertaald in een visie op de openbare ruimte voor de komende tien jaar. Daarbij is ook rekening gehouden met ontwikkelingen in Nederland.

- *Concrete stappen*

Tot slot is aangegeven hoe de gemeente Sittard-Geleen de “stip op de horizon” en de wetenschap wat inwoners en de stad belangrijk vinden, met concrete en zichtbare stappen kan realiseren.

Beleidsnota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023
Met behulp dit document heeft de gemeente Sittard-Geleen in 2018 een beleidswijziging doorgevoerd ten aanzien van het beheerniveau in de openbare ruimte. Het doel van deze nota is tweedelig. Enerzijds het bijstellen van de beheerniveaus openbare ruimte (IBOR) naar beeldkwaliteit Laag. En anderzijds het voldoen aan de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Aanleiding voor deze nota was het gegeven dat de gemeenteraad in november 2018, in het kader van de bezuinigingen, het voorstel heeft aangenomen om vanaf 2019 minder middelen beschikbaar te stellen voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Binnen dit document zijn de volgende punten belangrijk voor dit beheerplan

- Beheerniveau ‘’laag’’ als uitgangspunt,
- Veilig houden van de openbare ruimte.
- Voorkomen van kapitaalvernietiging.

Kwaliteitsniveau	Beeldkwaliteit
Hoog	Mooi en comfortabel
Basis	Functioneel
Laag	**Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder**

Tabel 5: Gewenste beheerkwaliteit Sittard-Geleen

Motie verhoging beheerniveau 2020
Binnen deze motie is besloten het beheerniveau stapsgewijs te verhogen. Deze fasering is nodig omdat de middelen ontbreken om in één keer naar het gewenste niveau te gaan. Er komt differentiatie in beheerbestemmingen.

Beleidsregel Social return Arbeidsmarkt-regio Zuid Limburg 2020
Er zijn uniforme regels vastgelegd aan de hand van deze beleidsregel, die op zijn beurt is vertaald in een voor de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg uniforme bestektekst, te gebruiken bij aanbestedingen. consistentie voor diepgang in alle beheerplannen.

Basis integraal beheerplan Openbare ruimte Sittard-Geleen 2020-2023
Gemeente Sittard-Geleen heeft in het najaar 2018 het gedifferentieerde beheerniveau bestaande uit de niveau's ''laag'', ''basis'' en ''hoog'' voor de gehele openbare ruimte losgelaten en heeft gekozen voor het minimaal benodigd beheerniveau ''Laag'' op basis van beeldkwaliteit.

Het basis integraal beheerplan is, mede op verzoek van de provincie Limburg, opgesteld om te zorgen dat op de korte termijn, op basis van de beschikbare gegevens, een financiële doorrekening gemaakt kon worden voor het beheer van de totale openbare ruimte in de periode 2020-2023. Hiermee kreeg de gemeenteraad meer inzicht in de opgave en bijbehorende financiële middelen om de openbare ruimte te onderhouden op het door haar vastgestelde beheerniveau ''laag''

In januari 2021 heeft de gemeente Sittard-Geleen opnieuw de keuze gemaakt voor gedifferentieerd beheer. Voor de beheerdisciplines straatmeubilair reiniging- en groen is deze differentiatie reeds doorgevoerd. Binnen dit beheerplan wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen het kern-winkelgebied en overige gebieden. De kern winkelgebieden worden hierin beheert op beheerniveau ''hoog'' en de overige gebieden het minimaal benodigde beheerniveau ''laag''.

2.4 Tuinman ''Trots op onze tuin''

In 2016 is het plan van de Tuinman 'Trots op onze tuin' vastgesteld. Een ambitieus plan waarin de gemeente Sittard-Geleen onder meer een beweging wil maken van beeld-gestuurd beheer naar dialoog-gestuurd. Een manier van beheren waarbij techniek en beleving meer in balans worden gebracht. Een van de speerpunten uit het plan is om op basis van gesprekken met inwoners te komen tot gedifferentieerd beheer op wijk- of dorpsniveau. Beheer dat daarmee beter is afgestemd op de behoeften. Het is vastgelegd in zogenaamde wijkbeheerplannen.

Door een ombuigingstaakstelling is in 2018 echter het beheerniveau in de hele gemeente Sittard-Geleen teruggedraaid naar niveau Laag. Het laagste niveau waarbij net geen kapitaalvernietiging optreedt en de veiligheid niet in het geding komt. Door deze maatregel moest de ambitie van de Tuinman echter wel worden bijgesteld, omdat er op dat moment geen budgettaire ruimte was om te kunnen differentiëren. Het plan van Tuinman om te komen tot wijkbeheerplannen is toen noodgedwongen geparkeerd.

Het gedachtegoed van de Tuinman als zodanig blijft echter onveranderd en on-losmakend verbonden met de manier waarop de gemeente Sittard-Geleen onder meer het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wil organiseren: samen met haar inwoners.

Vanuit de overtuiging, dat in gesprek blijven met inwoners juist nu belangrijker is dan ooit, probeert de gemeente Sittard-Geleen zoveel mogelijk eigen initiatieven en zelfbeheer te stimuleren. Maar organiseert ze ook beginspraak-bijeenkomsten waarbij inwoners kunnen meepraten over de (her)inrichting van hun straat of plein.

Daarbij is een plan bedacht om de Tuinman zichtbaarder en vooral herkenbaarder te maken. Dit plan is begin dit jaar gelanceerd, waarbij de Tuinman ook meteen in een nieuw jasje is gestoken.

3 Areaal bebording en straatmeubilair

Dit hoofdstuk gaat kwantitatief in op de arealen bebording en straatmeubilair. De gemeente Sittard-Geleen heeft voorafgaand aan het opstellen van dit plan inventarisaties laten uitvoeren om zo beide arealen in beeld te krijgen. De uitgevoerde inspecties gelden als basis voor dit beheerplan.

3.1 Actueel houden basisdata bebording en straatmeubilair

Om betrouwbare resultaten te kunnen leveren, dient het beheersysteem van actuele informatie te zijn voorzien. Actueel houdt in dat de vaste gegevens bijgewerkt zijn. Zo moet het uitgevoerd onderhoud bijvoorbeeld compleet zijn verwerkt. Naast het verwerken van uitgevoerd onderhoud dienen er ook globale inspecties te worden uitgevoerd. Alleen met actuele inspectiegegevens kan de beheerder betrouwbare planningen en begrotingen opstellen. Verouderde inspectiegegevens, kunnen dit doel niet meer dienen. Het actualiseren gaat niet alleen over de vaste gegevens, maar ook over de variabele gegevens zoals:

- Maatregelpakket en eenheidsprijzen.
- Inspectieresultaten.
- Kwaliteitsgegevens.

Figuur 1 voorbeeld inspectie bebording

Naast de cyclische processen zijn de basisdata (vaste gegevens) ook belangrijk voor het actualiseren van het beheerplan. Door uitvoering van groot onderhoud, rehabilitaties, herinrichtingen en areaaluitbreiding zullen de arealen in de loop van de tijd blijven fluctueren. Voor het actualiseren van het beheerplan wordt uitgegaan van de meest actuele data. Om dit te bereiken dienen wijzigingen in de arealen zo spoedig mogelijk te worden geactualiseerd in het beheersysteem.

3.2 Areaal bebording

Het voorliggend beheerplan heeft betrekking op het totale areaal bebording dat in beheer en eigendom is van de gemeente Sittard-Geleen. De gemeente Sittard-Geleen heeft er voor gekozen om gedifferentieerd beheer toe te passen, hierdoor is in het onderstaande kwantitatieve overzicht al een geografische onderverdeling gemaakt tussen het kern winkelgebied en de overige gebieden binnen de gemeente.

Areaalonderdelen Bebording			Totaal
Soorten	**Kern winkelgebied**	**Overige gebieden**	**Areaal totaal**
Borden	1490 st	17200 st	18690 st
Utilitaire bewegwijzering	0 st	293 st	293 st
Middengeleiders	162 st	600 st	762 st
Dragers(flespalen)	363 st	7542 st	7905 st
Palen	659 st	9657 st	10316 st

Tabel 6: areaal bebording

Hieronder worden alle soorten areaal uit tabel 6 kort toegelicht aan de hand van een voorbeeld foto:

Soort	Subsoort	Voorbeeld foto
Verkeersborden		
	RVV bebording	
	Niet-RVV bebording	
Utilitaire bewegwijzering		

Middengeleiders		
Dragers		
Palen		
	Afzetpalen	
	VAP palen	

3.3 Areaal straatmeubilair

Buiten het areaal bebording wordt er binnen dit beheerplan ook gekeken naar het totale areaal straatmeubilair dat in beheer en eigendom is van de gemeente Sittard-Geleen. De gemeente Sittard-Geleen heeft er voor gekozen om gedifferentieerd beheer toe te passen, hierdoor is in het onderstaande kwantitatieve overzicht al een geografische onderverdeling gemaakt tussen het kern winkelgebied en de overige gebieden binnen de gemeente.

Areaalonderdelen straatmeubilair			Totaal
Soorten	**Kern winkelgebied**	**Overige gebieden**	**Areaal totaal**
Prullenbakken	131 st	1280 st	1411 st
Zitbanken	79 st	731 st	810 st
Zakpalen/pollers	19 st	0 st	19 st
Aanplakzuilen	0 st	17 st	17 st
Abri's	0 st	78 st	78 st
Kunst in openbare ruimte	12 st	199 st	211 st
Reclameborden	0 st	81 st	81 st
Watertaps	2 st	10 st	12 st
Hekwerk	0 m1	12567 m1	12567 m1
Fietsenrekken	19 st	1211 st	1230 st
Jumboblokken	0 st	671 st	671 st

Tabel 7: areaal straatmeubilair

Hieronder worden alle soorten areaal uit tabel 7 kort toegelicht aan de hand van een voorbeeld foto:

Soort	Subsoort	Voorbeeld foto
Prullenbakken		

Zitbanken		
Zakpalen		
Pollers		
Aanplakzuilen		

Abri's		
Kunst		
	Wegkruisen	
	Kunst in openbare ruimte	
Reclameborden		

Watertaps		
Hekwerk		
Fietsenrekken		
	Tulips	
	Fietsenrekken overig	
Jumboblokken		

4 Beheersystematiek bebording en straatmeubilair

Gezien de grote hoeveelheid bebording en straatmeubilair is het noodzakelijk deze te beheren door middel van systematisch beheer. De systematiek waarbij op basis van vastgestelde kwaliteitscriteria en reguliere inspecties wordt vastgesteld welke beheermaatregelen moeten worden uitgevoerd heet ‘systematisch beheer’. Bij het systematische beheer van objecten in de openbare ruimte worden steeds de volgende stappen doorlopen:

- Inventariseren (vaststellen van de kwantiteit van de te beheren objecten);
- Inspecteren (risicogestuurde inspecties op basis van wegcategorieën)
    - Gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen+ 1x per 2 jaar inspecteren;
    - Overige wegen 1x per 4 jaar inspecteren;
- Toetsen van de gemeten kwaliteit aan de gewenste kwaliteit;
- Vaststellen noodzakelijke beheermaatregelen;
- Prioriteren van de te nemen maatregelen.

Bovendien draagt systematisch beheer bij aan een efficiënte manier van budgetplanning. Wat ook een belangrijk voordeel van systematisch beheer is, is het blijvend bewaken van de functionaliteit van de arealen dit is voornamelijk van belang voor bebording in verband met de verkeersveiligheid. Als laatste biedt systematisch beheer ook de mogelijkheid om onderscheid te maken in de prioriteit van onderhoudswerkzaamheden. Afhankelijk van de wegcategorie(hierboven vermeld) gaat de gemeente Sittard-Geleen een risicogestuurde prioritering opstellen als het gaat om het vervangen van areaalonderdelen. Wel dient uit oogpunt van aansprakelijkheid voor het areaalonderdeel bebording altijd aan de minimale eis te worden voldaan. Ten aanzien van het systematisch beheer wordt er onderscheid gemaakt tussen klein en vervanging. Hieronder komen beide vormen van onderhoud aan bod.

4.1 Klein onderhoud (onderhoud)

Het klein onderhoud omvat de beheerwerkzaamheden die gericht zijn op het in goede staat houden van de areaalonderdelen. Goed uitgevoerd dagelijks onderhoud voorkomt dat deze objecten sneller degenereren dan op grond van de gemiddelde levensduur verwacht mag worden. De maatregelen die in het kader van het dagelijks onderhoud worden uitgevoerd zijn:

- Schoonmaken (aanslag, graffiti, stickers, enz.);
- Repareren (rechtzetten, schilderen, ontdeuken enz.)

Figuur 2 voorbeeld vieze bebording

Figuur 3 Voorbeeld klein onderhoud (schoonmaken)

4.2 Vervanging

Binnen de arealen straatmeubilair en bebording wordt er niet gesproken van groot onderhoud maar over vevangingen. Van de te vervangen objecten is bij de technische inspectie vastgesteld dat zij niet meer door middel van reguliere onderhoudswerkzaamheden op het gewenste onderhoudsniveau kunnen worden gebracht. (Bijvoorbeeld: het vervangen van verkeersborden die niet meer voldoen aan de reflectiewaarde). Met betrekking tot de arealen hebben de RVV-borden categorie A t/m J en de bijbehorende onderborden de hoogste prioriteit. Overige categorieën hebben een lagere prioriteit.

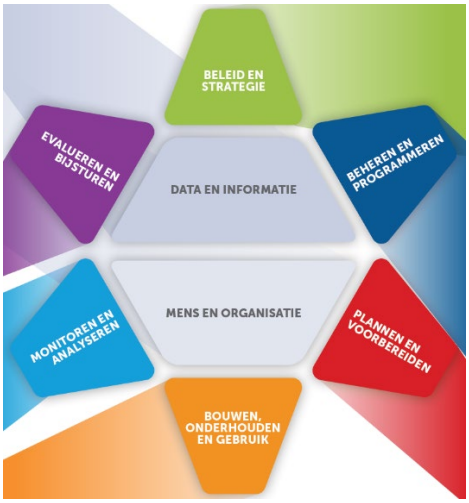
5 Assetmanagement

Assetmanagement is het scala van gecoördineerde activiteiten waarmee een beheerorganisatie waarde realiseert uit assets of kapitaalgoederen (wegen, bruggen, riool, gebouwen, bebording, straatmeubilair etc.) bij het verwezenlijken van haar doelstellingen. Wat van waarde is, is afhankelijk van deze doelstellingen, van de aard en het doel van de organisatie en de behoeften en verwachtingen van de belanghebbenden (inwoners, het bestuur/college, bedrijven).

Om enerzijds invulling te geven aan de beleidsmatige kaders/doelstellingen en anderzijds het beheerproces ten behoeve van de assets in de openbare ruimte goed in te richten, heeft de gemeente Sittard-Geleen de keuze gemaakt voor de implementatie van assetmanagement in de beheerorganisatie. Deze keuze zal in de loop van de komende jaren leiden tot verdere professionalisering en een slagvaardige beheerorganisatie.

5.1 Assetmanagement bebording en straatmeubilair

Toegespitst op het onderdeel bebording en straatmeubilair zijn de onderdelen van het proces nader uitgebreid toegelicht. De processtappen van het systeem, zoals hieronder weergegeven geldt voor alle assets in de openbare ruimte. In dit document is alleen gefocust op het onderdeel bebording en straatmeubilair. Per processtap is puntsgewijs een vertaling gemaakt naar de benodigde activiteiten/taken in relatie tot het beheer en onderhoud.

Processtappen assetmanagement

- Data en informatie
- Mens en organisatie
- Beleid en strategie
- Beheren en programmeren
- Plannen en voorbereiden
- Bouwen en onderhouden
- Monitoren en analyseren
- Evalueren en bijsturen

5.2 Reeds gezette stappen

In relatie tot het systematisch beheer en onderhoud van bebording en straatmeubilair zijn volgens het principe van assetmanagement momenteel de volgende stappen gezet:

- Kwantiteit en kwaliteit van het areaal in beeld gebracht door het uitvoeren van verschillende inspecties;
- Inspectieresultaten goed geanalyseerd waardoor de data verwerkt kon worden in het voorliggende beheerplan;
- Opstellen van werkpakketten voor de areaalonderdelen;
- Invulling gegeven aan het vastgestelde onderhoud in 2021-2025;
- Invulling gegeven aan een beheerstrategie;
- Kennis genomen van geldende- en toekomstige wetgevingen rondom bebording.

Data en informatie
Voor de cyclische processen zoals inspectie, planning, begroting en overige doeleinden waarbij de basisdata een cruciale rol spelen is het van belang dat het beheersysteem voor bebording en straatmeubilair goed benut wordt voor de waarborging van de beheerdata. Onjuiste en incomplete informatie leiden tot een onbetrouwbare planning/berekening en verkeerde aannames ten aanzien van kwaliteit en onderhoudsbehoefte (weergave kosten) van het areaal. Het is van belang dat vanuit de hele beheerorganisatie aandacht is voor het bijhouden en actualiseren van de beheerdata. Ten aanzien van de optimalisatie van de basisdata gelden op hoofdlijnen de volgende activiteiten:

- Zorgen voor optimale functionering van het beheersysteem voor bebording en straatmeubilair. Op dit moment kunnen er geen mutaties worden aangebracht binnen het beheersysteem. In de toekomst dient het systeem zo te worden ingericht dat data real time kan worden gewijzigd;
- Actualiseren beheerdata (risicogestuurde inspecties zoals aangegeven in hoofdstuk 4).

Mens en organisatie
Mens en organisatie is geen processtap, maar wel het belangrijkste onderdeel wat betreft een succesvolle beheerorganisatie. Gedrag, eigenaarschap, constructief en nakomen van afspraken zijn de mechanismen die tot succes leiden. Dit is alleen mogelijk als de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de beheerorganisatie goed belegd zijn. Voor de beheerorganisatie in Sittard-Geleen wordt aanbevolen om stil te staan bij de punten:

- Investeren in mensen door het bieden van trainingen en ondersteuning voor alle beheerdisciplines;
- Betrekken en luisteren naar de beheerders bij ontwikkelingen en besluitvormingen;
- Meenemen van de organisatie in systematiek. Dit in verband met te maken keuzes (beheerniveaus) en gevolgen ervan;
- Een inventarisatie van benodigde mensen en middelen;
- Sturen op het goed benutten van beheersystemen;
- Consequent blijven bij waarborging en consistentie van beheerdata voor de gehele openbare ruimte;
- Versterken van groepsdynamiek door middel van het organiseren van themasessies;
- Bevordering van samenwerking door integreren van projecten.

Beleid en strategie
Hierin worden bestuurlijke keuzes gemaakt en analyseert men de ontwikkelingen die van belang zijn en de wensen van de stakeholders (bewoners, bedrijven).

- Het opstellen van beheer- en beleidsplannen voor de verschillende onderdelen die onder het beheer vallen de gemeente Sittard-Geleen. Een onderdeel hiervan is bebording en straatmeubilair;
- Het adviseren van inwoners, projecten, andere afdelingen, management, college van B&W en de gemeenteraad.
- Bepalen of de onderdelen bebording en straatmeubilair nog voldoen aan de functionaliteit, hierbij is het belangrijk of afstemming te zoeken met de inwoners.

Beheren en programmeren
Dit onderdeel vormt de ruggengraat van op juiste wijze invulling geven aan het assetmanagement ten aanzien van het straatmeubilair en de bebording. Hiermee is de beheerder in staat om op basis van beschikbare informatie (vast en variabel) het meerjarenprogramma, hetzij eenmalig of cyclisch op te stellen. Een ander aspect van dit onderdeel betreft zoeken naar synergie in projecten waarbij efficiënt en economisch projecten integraal worden gerealiseerd. Dit onderdeel bestaat op hoofdlijnen uit:

- **Cyclische inspectie;** Er wordt risicogestuurd geïnspecteerd zoals aangegeven in hoofdstuk 4;
- **Bepalen technische kwaliteit (enkel van toepassing voor bebording);** door vertaling van de resultaten wordt de kwaliteit van het bebording bepaald op basis van de (technische kwaliteit). De opbouw van deze technische kwaliteit staat verder beschreven in hoofdstuk 7.1);
- **Bepalen beeldkwaliteit (van toepassing voor zowel bebording als straatmeubilair);** door vertaling van de resultaten wordt de kwaliteit van de bebording en het straatmeubilair bepaald op basis van de CROW kwaliteitscatalogus 2018;
- **Afstemming met andere beheerdisciplines;** om maximale efficiëntie en effectiviteit te behalen, wordt onderhoud van bebording en straatmeubilair afgestemd met andere beheerdisciplines, zoals verharding en reiniging;
- **Differentiatie/prioritering gepland onderhoud;** het gepland onderhoud wordt inzichtelijk gemaakt. Dit bestaat onder andere uit:
    - groot- en klein onderhoud;
    - Vervanging.

Plannen en voorbereiden
Deze processtap gaat over het plannen, de uitvoering van de activiteiten, instandhoudingsmaatregelen en de wijze waarop contracten worden gesloten. Na het opstellen van de benodigde onderhoudsbehoefte kunnen de projecten worden uitgevoerd. Een helderere en strakke planning en correct gedefinieerde verantwoordelijkheden vormen de basis voor het succesvol uitvoeren van de activiteiten.

- Inzichtelijk maken van benodigde onderhoudsbudgetten en afzetten daarvan tegen beschikbare onderhoudsbudgetten;
- Gezamenlijke opname voor contractvorming (bij contracten met onderaannemers of leveranciers);
- Eisen aan producten en uitvoering;
- Voorbereiden en afsluiten van contracten.

Bouwen en/of onderhouden
Bouwen en/of onderhouden voor bebording en straatmeubilair is het voeren van regie op het areaal. Hierbij heeft de gemeente Sittard-Geleen een belangrijke rol als toezichthouder en in de acceptatie van werken wanneer deze in beheer worden overgedragen.

- Het (laten) uitvoeren van het benodigde onderhoud;
- Het onderhoud laten uitvoeren door gekwalificeerd personeel;
- In situ controleren van toegepaste bebording en straatmeubilair;
- Behoud van structurele waarde van de bebording en het straatmeubilair;
- Uitzetten en coördineren/aansturen (regie) van klein onderhoud;
- Oplevering en overdracht (controle uitvoering en overdracht naar beheer).

Monitoren en analyseren

Deze processtap betreft het monitoren van de prestaties en het analyseren van de resultaten. Voor een beheerder is het van belang te begrijpen waardoor klachten en storingen worden veroorzaakt. Net zo goed als dat het belangrijk is om te begrijpen waarom de gewenste prestaties niet worden gehaald. Als er sprake is van een structurele oorzaak, is het zinvol om een structurele (preventieve) maatregel te treffen.

- Registreren, analyseren en oplossen van meldingen/klachten betreffende onveilige situaties;
- Het analyseren van uitgevoerd onderhoud op het borgen van de doelen van de gemeente;
- Analyse op risicoafdekking, contracten en uitvoering;
- Externe invloeden, zoals schade en vernielingen.

Evalueren en bijsturen

Op alle niveaus wordt geleerd van de ervaringen en wordt gewerkt aan het optimaliseren van de uitvoering. Het streven is om de assetmanagementactiviteiten te optimaliseren en van ervaringen te leren. Dit vereist ook sturing op beleidsmatig niveau zodat ambitie en de realisatie daarvan met elkaar kloppen.

- Evaluatieproces en prestaties;
- Jaarlijks bijstellen van opgestelde plannen;
- Uitvoeren van herstelacties of aanpassen van gestelde doelen;
- Het jaarlijks controleren van de eenheidsprijzen;
- Inzichtelijk maken van uitgevoerd en niet uitgevoerd onderhoud en de redenen daarvoor;
- Het opstellen van wijzigingsvoorstellen;
- Mee – en tegenvallers melden (P&C)cyclus.

6 Beheerstrategie bebording en straatmeubilair

Met dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in hoe de gemeente Sittard-Geleen als beheerder en eigenaar van de arealen bebording en straatmeubilair haar zorgtaak ten aanzien van instandhouding van de arealen invult. Voor een optimaal beheer zijn niet alleen de gestelde doelen en/of beleid nodig, maar ook de inzet van de beschikbare financiële middelen en de programmatuur die zorgen voor de kwaliteitsborging van de assets. Het is een feit dat alleen met betrouwbare beheerdata (vaste en variabele gegevens) en een toereikend onderhoudsbudget de gekozen beheerstrategie goed tot uitvoering brengen.

Vanwege de wettelijke eisen en de factor verkeersveiligheid is er voor gekozen om de areaalonderdelen bebording en straatmeubilair op te splitsen.

6.1 Beheerstrategie bebording

Doelstelling	Beheermaatregel / actie
Wet- en regelgeving	
We garanderen de veiligheid en bruikbaarheid.	Voor bebording wordt er risicogestuurd geïnspecteerd. dit betekent dat de wegen binnen de gemeente worden onderverdeeld in risicoklasses op basis van wegcategorieën, waarop vervolgens inspecties kunnen worden ingepland. Correctief herstel wordt adequaat uitgevoerd. Daarbij wordt gekeken of objecten aan het einde van de levensduur gehandhaafd kunnen worden, vervangen moeten worden of dat het object geheel kan vervallen.
Veiligheid en bereikbaarheid	
We zorgen dat veiligheid zoveel als mogelijk geborgd is.	Borden worden geplaatst als dat nodig is voor de verkeersveiligheid en om de doorstroming/bereikbaarheid in de gemeente te waarborgen. Uitgangspunt is dat bij de inrichting doorgaans zo min mogelijk borden worden toegepast.
Technisch verantwoord en financieel efficiënt	
We gaan uit van instandhouding en mijden zoveel als mogelijk vervanging.	De gemeente Sittard-Geleen past levensduur borgende maatregelen toe, denk bijvoorbeeld aan het incidenteel schoonmaken van de bebording en het rechtzetten van palen.
We streven naar maximale synergie, waardoor we tevens maximaal financieel rendement behalen.	Daar waar mogelijk worden plannen met elkaar afgestemd, dit om zo veel mogelijk werk met werk te combineren.
We streven naar zo min mogelijk objecten	Per object wordt na de inspectie gecontroleerd of deze niet overbodig is(bijvoorbeeld: verbodsbord op parkeren en een gele streep op de trottoirband). Objecten die als overbodig worden bestempeld worden verwijderd. Tevens wordt bij het plaatsen van nieuwe bebording bekeken of deze verplicht is aan de hand van wet- en regelgeving.

Tabel 8: beheerstrategie bebording

Figuur 4 Voorbeeld overbodige bebording

6.1 Beheerstrategie straatmeubilair

Doelstelling	Beheermaatregel / actie
Wet- en regelgeving	
We garanderen de veiligheid en bruikbaarheid.	Het straatmeubilair wordt planmatig geïnspecteerd. Dit betekend dat er standaard inspecties worden ingepland zodat het volledige areaal eens in de 4 jaar is geïnspecteerd.
Veiligheid en bereikbaarheid	
We zorgen dat veiligheid zoveel als mogelijk geborgd is.	Straatmeubilair heeft als voornaamste doel comfort geven aan de gebruikers van de openbare ruimte. Zodra tijdens een inspectie wordt geconstateerd dat de onderdelen van het straatmeubilair niet meer veilig kunnen worden gebruikt dan zal adequaat herstel uitgevoerd worden.
Technisch verantwoord en financieel efficiënt	
We gaan uit van instandhouding en mijden zoveel als mogelijk vervanging.	De gemeente Sittard-Geleen past levensduur verlengde maatregelen toe in de vorm van klein onderhoud. (bijv. schoonmaak, verven etc.)
We streven naar maximale synergie, waardoor we tevens maximaal financieel rendement behalen.	Daar waar mogelijk worden plannen met elkaar afgestemd, dit om zo veel mogelijk werk met werk te combineren.
We streven naar zo min mogelijk objecten	Per object wordt na de inspectie gecontroleerd of deze nog voldoet aan de gewenste kwaliteit. Op het moment dat het object niet meer voldoet wordt er gekeken of het object noodzakelijk is in de openbare ruimte, zo niet dan wordt deze verwijderd.

Tabel 9: beheerstrategie straatmeubilair

6.2 Overbodig areaal bebording en straatmeubilair

Zoals hierboven beschreven in de beheersystematiek wordt er gestreefd naar zo min mogelijk areaal onderdelen, hierbij is het belangrijk om in acht te houden dat de veiligheid in de openbare ruimte door het verwijderen van areaalonderdelen niet in het geding mag komen. Bij de inventarisatie van het areaal is een eerste inzicht ontstaan in de overbodige areaalonderdelen, hieronder is een overzicht gemaakt betreffend de onderdelen van dit eerste inzicht. De komende 4 jaar wordt gedurende de inspectierondes aandacht gegeven aan de nut en noodzaak van de bebording en het straatmeubilair op één bepaalde plek. (bijvoorbeeld: snelheidsborden die geplaatst zijn na een kombord).

Areaalonderdelen	
Soorten	**Te verwijderen**
Borden	373 st
Dragers(flespalen)	1240 st
Palen	196 st

Tabel 10: te verwijderen areaal bebording en straatmeubilair

Buiten de benoemnde areaalonderdelen zijn er ook 6 afvalbakken en 1 zitbank die verwijderd dienen te worden, deze zijn enkel niet meegenomen aangezien dit van een te kleine invloed is op de resultaten. Voor het overige areaal is op dit moment nog onduidelijk of er sprake is van overbodige onderdelen, zoals hierboven beschreven wordt de komende 4 jaar geïnventariseerd of hier wel sprake van is. Binnen de financiële paragraaf wordt er een kostenberekening voor het verwijderen van de in tabel 10 benoemde areaalonderdelen toegevoegd.

7 Kwaliteit areaal bebording en straatmeubilair

Naast de omvang van het areaal is ook belangrijk om te weten hoe het staat met de kwaliteit van het te beheren bebording en straatmeubilair. Welke mechanismen en schadebeelden zijn bepalend voor de instandhouding van de kwaliteit ? En hoe is de relatie tussen de technische kwaliteit en beeldkwaliteit? Met deze vragen in ons achterhoofd focussen we in dit hoofdstuk in het bijzonder op de technische kwaliteit in relatie tot de beeldkwaliteit conform de CROW kwaliteitscatalogus 2018.

- **Beeldkwaliteit (speelt een rol bij bebording én straatmeubilair)**
  - De kwaliteitscriteria die betrekking hebben op het aanzicht en de netheid worden aangeduid met de term 'beeldkwaliteit'. Het al dan niet realiseren van deze kwaliteitscriteria is niet van invloed op het technisch functioneren van het object.
- **Technische kwaliteit (speelt voornamelijk een rol bij bebording)**
  - Bij het begrip technische kwaliteit gaat het om de technische functionele eisen die aan een object worden gesteld zodat het kan functioneren voor het doel waarvoor het is aangebracht. Is het verkeersteken voldoende zichtbaar?

In de gemeente Sittard-Geleen is de beeldkwaliteit van alle geïnventariseerde objecten bepaald door middel van visuele inspecties. De CROW-kwaliteitscatalogus was de basis voor deze inspecties.

Kwaliteitscatalogus
De kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van het CROW biedt een systematiek om de beeldkwaliteit van objecten te categoriseren. Per kwaliteitscriterium kan op een schaalbalk uit een vijftal kwaliteitsniveaus worden gekozen. De kwaliteitsniveaus variëren van zeer goed (A+) tot te slecht (D).

- Beeldwaliteitsniveau A+ staat voor 'zeer hoog';
- Beeldkwaliteitsniveau A staat voor 'hoog';
- Beeldkwaliteitsniveau B staat voor 'voldoende/functioneel';
- Beeldkwaliteitsniveau C, matig, is de minimale kwaliteit waarbij nog net aan de minimum kwaliteitseisen wordt voldaan.
- Bij beeldkwaliteitsniveau D voldoet het object niet meer aan de wettelijke en/of functionele eisen.

Bij bebording zijn beeldkwaliteitsniveau's C en D onvoldoende aangezien de bebording dan niet voldoet aan de technische kwaliteit(verder in dit hoofdstuk wordt hier meer aandacht aan besteed).

De gemeente Sittard-Geleen heeft er voor gekozen om voor de beheerplannen enkel onderscheid te maken tussen kwaliteitsniveau's laag, basis en hoog. De koppeling tussen deze onderverdeling en de onderverdeling uit de beeldkwaliteitscatalogus wordt hieronder inzichtelijk gemaakt:

- Hoog – beeldkwaliteitsniveau A/A+
- Basis – beeldkwaliteitsniveau B
- Laag – beeldkwaliteitsniveau C

Kwaliteitsniveau D komt niet voor in dit beheerplan aangezien er dan niet wordt voldaan aan de wettelijke/functionele eisen. Alle areaalonderdelen die tijdens de inspecties zijn aangewezen als zijnde kwaliteitsniveau D dienen op korte termijn te worden vervangen.

7.1 Kwaliteit bebording

Voor bebording speelt beeldkwaliteit en technische kwaliteit een conflicterende rol. Binnen dit hoofdstuk komen beide zaken aan bod en wordt de conflicterende rol toegelicht.

7.1.1 Minimaal benodigde (technische) kwaliteit bebording

Het beeldkwaliteitsniveau van de bebording is vastgesteld door middel van een visuele inspectie. Voor verkeersborden is wettelijk vastgelegd dat deze goed zichtbaar moeten zijn. Op het moment dat de verkeersborden niet meer goed zichtbaar zijn voldoen ze automatisch ook niet meer aan de minimaal benodigde (technische) kwaliteit. Bij de beoordeling van de minimaal benodigde (technische) kwaliteit van verkeersborden dient op onderstaande zaken te worden gelet:

- **Reflectieklasse.**
  - De technische kwaliteit van bebording wordt vastgesteld aan de hand van de productiedatum van een bord en de levensduur van de reflectiewaarde. Er wordt onderscheid gemaakt in retroreflectie, klasse I, klasse II of klasse III. Binnen de NEN 3381 is de veroudering van de bebording hier aan gekoppeld:
    - Klasse I 7 jaar – na 5 jaar nog 50% rest reflectiewaarde
    - Klasse II 10 jaar – na 10 jaar nog 80% rest reflectiewaarde
    - Klasse III 12 jaar – na 10 jaar nog 80% rest reflectiewaarde
- **Bordhoogte.**
  - Dit is vastgesteld in de uitvoeringsvoorschriften BABW inzake verkeerstekens;
- **Afmeting.**
  - De afmeting van het verkeersbord wordt vastgesteld op de manier als omschreven in de NEN 3381;
- **Locatie.**
  - Een verkeersbord kan ongunstig staan ten opzichte van de aanstraalrichting van de koplampen;
- **Schadebeeld,**
  - deuken, folie beschadigd, gaten;
- **Observatiehoek.**
  - Hoe groter de afstand tussen de ogen en de koplampen, hoe minder retroreflectie wordt waargenomen;
- **Helderheid.**
  - Hoe meer het straatbeeld verlicht is (omgevingsverlichting), hoe hoger de retroreflectie op het bord moet zijn om op te vallen

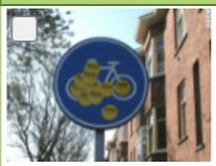
Figuur 5 verkleurde bebording voldoet niet aan de reflectiewaarde

Figuur 6 voorbeeld omgebogen bebording

7.1.2 Beeldkwaliteit bebording

De beeldkwaliteit van bebording wordt vastgesteld met behulp van de CROW kwaliteitscatalogus, hieronder wordt door middel van een afbeelding duidelijk welke beeldkwaliteit gekoppeld wordt aan de verschillende beheerniveau's ''laag'', ''basis'' en ''hoog''

Hoog		Basis	Laag	<Laag
				
Het bord is aan de voorzijde niet beplakt of beklad.	Het bord is aan de voorzijde beplakt met een enkele kleine sticker en is niet beklad.	Het bord is aan de voorzijde beplakt door grotere stickers of affiches of is beklad met een kleine tekening.	Een groot deel van het bord is aan de voorzijde beplakt door een affiche/affiches of is beklad met een tekening.	Een zeer groot deel van het bord is aan de voorzijde beplakt door een affiche/affiches en/of is beklad met een forse tekening.
mate van beplakking/graffiti 0% per bord	mate van beplakking/graffiti ≤ 2% per bord	mate van beplakking/graffiti ≤ 5% per bord	mate van beplakking/graffiti ≤ 10% per bord	mate van beplakking/graffiti > 10% per bord
racisme/aanstootgevend nee	racisme/aanstootgevend nee	racisme/aanstootgevend nee	racisme/aanstootgevend nee	racisme/aanstootgevend ja

Figuur 7 voorbeeld beeldkwaliteitsverschil CROW kwaliteitscatalogus.

7.1.3 Huidige beeldkwaliteit bebording Sittard-Geleen

In onderstaande tabel wordt de huidige beeldkwaliteit van de bebording voor de gemeente Sittard-Geleen weergegeven. Dit betreft de stand van zaken april 2021.

Soorten	Areaal totaal	Cijfers				percentages			
		<Laag	Laag	Basis	Hoog	<Laag	Laag	Basis	Hoog
Borden	18690 st	7213	1302	4795	5380	38%	7%	26%	29%
Utilitaire bewegwijzering	293 st	18	127	106	42	7%	43%	36%	14%
Middengeleiders	762 st	192	97	306	167	25%	13%	40%	22%
Dragers(flespalen)	7905 st	1995	541	2538	2831	25%	7%	32%	36%
Palen	10316 st	1449	172	4157	4538	14%	2%	40%	44%

Tabel 11: kwaliteit areaal bebording

Tijdens de inspecties is naar voren gekomen dat een deel van het areaal niet meer aan beeldkwaliteitsniveau laag voldoet, dit gedeelte zal in de loop der jaren moeten worden vervangen. Deze onderdelen zijn in tabel 11 meegenomen onder de kolom ''<Laag''.

Figuur 8 voorbeeld scheefstaande bebording

Figuur 10 Voorbeeld bord met schade

Figuur 9 Voorbeeld verkeersbord met graffiti

De gemeente Sittard-Geleen heeft binnen de Beleidsnota ‘’onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023’’ uitgesproken dat het kern-winkelgebied wordt beheerd op beeldkwaliteitsniveau ‘’hoog’’ en de overige gebieden op beeldkwaliteitsniveau ‘’laag’’. Op basis van figuur 4 wordt duidelijk dat het beheren van bebording op beeldkwaliteitsniveau ‘’laag’’ niet mogelijk is. Op het moment dat voor bebording wordt gekozen voor beeldkwaliteitsniveau ‘’laag’’ kan een bord niet voldoen aan de minimaal benodigde technische kwaliteit, dit gaat gepaard met het niet voldoen aan de geldende wetgeving. Vanuit het oogpunt verkeersveiligheid en de risico’s met betrekking tot aansprakelijkheid dient de gemeente Sittard-Geleen de bebording minimaal te beheren op beeldkwaliteitsniveau ‘’basis’’. Met doorkijk op de toekomst, waarin leesbaarheid van bebording een grotere rol gaat spelen ten aanzien van detectie rijsystemen(deze worden verder toegelicht in hoofdstuk 10), wordt er voor bebording geadviseerd over te stappen naar beheerniveau ‘’hoog’’.

7.2 Kwaliteit straatmeubilair

Voor straatmeubilair is vooral de beeldkwaliteit van belang aangezien hierbij verkeersveiligheid geen of maar een kleine rol speelt. Per onderdeel straatmeubilair zijn er verschillende zaken waarop gelet moet worden bij het bepalen van de uiteindelijke beeldkwaliteit.

Bij het inspecteren van het straatmeubilair is op de volgende zaken gelet:

- Beplakking en graffiti
- Bevuiling
- Dekking van de coating/folie en krassen
- Deuken en gaten
- Kleurechtheid
- Scheefstand
- Vullingsgraad (bij afvalbakken)
- Volledigheid (bij zitbanken)

Hoog		Basis	Laag	<Laag
				
De afvalbak is niet bevuild door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	De afvalbak is weinig bevuild door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	De afvalbak is in beperkte mate bevuild door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	De afvalbak is redelijk erg bevuild door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.	De afvalbak is erg bevuild door (natuurlijke) aanslag of vloeibaar of kleverig afval.
mate van bevuiling 0% per afvalbak	mate van bevuiling ≤ 5% per afvalbak	mate van bevuiling ≤ 10% per afvalbak	mate van bevuiling ≤ 20% per afvalbak	mate van bevuiling > 20% per afvalbak

Figuur 11 voorbeeld beeldkwaliteitsverschil CROW kwaliteitscatalogus

7.2.1 Huidige beeldkwaliteit straatmeubilair Sittard-Geleen

In onderstaande tabel wordt de huidige kwaliteit van het straatmeubilair voor de gemeente Sittard-Geleen weergegeven. Dit betreft de stand van zaken april 2021.

Soorten	Areaal totaal	Cijfers			percentages		
		Laag	Basis	Hoog	Laag	Basis	Hoog
Afvalbakken	1411 st	0	440	536	0%	31%	38%
Zitbanken	810 st	0	333	437	0%	41%	54%
Zakpalen	19 st	0	0	19	0%	0%	100%
Aanplakzuilen	17 st	0	0	17	0%	0%	100%
Abri's	78 st	Beheer niet bij gemeente Sittard-Geleen					
KIOR	211 st	Niet van toepassing, kwaliteit afhankelijk van werkzaamheden derden					
Reclameborden	81 st	Beheer niet bij gemeente Sittard-Geleen					
Watertaps	9 st	Beheer niet bij gemeente Sittard-Geleen					
Hekwerken	12567 m1	Niet van toepassing					
Fietsenrekken	1230 st	Niet van toepassing					
Jumboblokken	671 st	181	416	74	27%	62%	11%

Tabel 12: kwaliteit areaal straatmeubilair

Bij het uitvoeren van deze inspectie is ook geconcludeerd dat een deel van het areaal niet voldoet aan beheerniveau laag, hieronder wordt dit in een tabel inzichtelijk gemaakt:

Soorten	< Laag (te vervangen)
Afvalbakken	435 st
Zitbanken	40 st
Zakpalen	0 st
Aanplakzuilen	0 st
Abri's	Beheer niet bij gemeente Sittard-Geleen
KIOR	Niet van toepassing, kwaliteit geen invloed
Reclameborden	Beheer niet bij gemeente Sittard-Geleen
Watertaps	0 st
Hekwerken	0 m1
Fietsenrekken	Niet van toepassing, kwaliteit geen invloed
Jumboblokken	0 st

Tabel 13: te vervangen areaal straatmeubilair

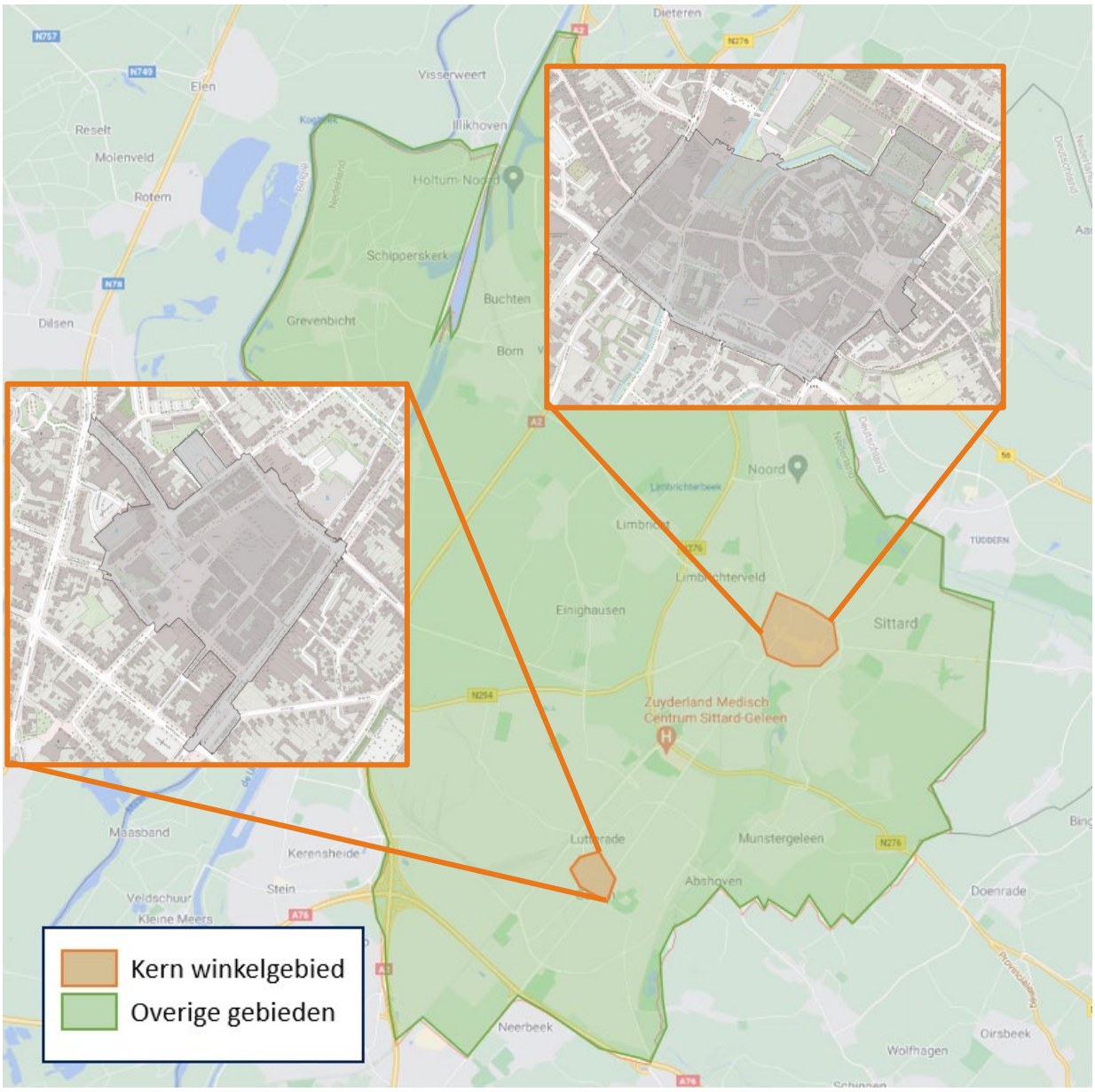

Figuur 12 voorbeeld kunst in openbare ruimte

7.3 Gedifferentieerd beheer

In november 2020 heeft de gemeente Sittard-Geleen opnieuw de keuze gemaakt voor het gedifferentieerd beheer op basis van beeldkwaliteit(kern winkelgebied; beeldkwaliteitsniveau ‘’hoog’’, overige gebieden beeldkwaliteitsniveau ‘’laag’’). Voor de beheerdisciplines reiniging- en groenbeheer is deze differentiatie reeds doorgevoerd. Voor het voorliggende onderdeel bebording en straatmeubilair is deze differentiatie doorgevoerd in de meerjarenplanning voor de jaren 2021-2025.

De gemeente Sittard-Geleen wil graag haar kern-winkelgebied aantrekkelijk houden, hierdoor is er voor gekozen om dit gebied te beheren op beeldkwaliteitsniveau ‘’hoog’’. De overige gebieden worden n.a.v. de Beleidsnota ‘’onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023’’ op beeldkwaliteitsniveau ‘’laag’’ beheerd. Hieronder wordt de onderverdeling kern-winkelgebied en overige gebieden geografisch weergegeven.

Figuur 13 Geografische verdeling kern-winkelgebied en overige gebieden

8 Financiën

In dit hoofdstuk wordt gefocust op de financiering ten behoeve van instandhouding van het areaal bebording en straatmeubilair. Allereerst wordt stil gestaan bij de gehanteerde uitgangspunten en vervolgens komen de instandhoudingskosten (theoretisch bepaald) in beeld. Tevens wordt op basis van recente meetresultaten uit de inventarisaties duidelijk wat er aan herstel dient plaats te vinden om het areaal weer minimaal op beheerniveau laag te krijgen.

8.1 Uitgangspunten

Voor het berekenen van de benodigde onderhoudsbudgetten heeft de gemeente Sittard-Geleen gekozen voor de eenheidsprijzen en cyclusbedragen van Royal HaskoningDHV aangevuld met de gebiedseigen kenmerken. De vertaling van de inspectieresultaten naar de initiële planning/begroting is uitgevoerd op basis van de volgende uitgangspunten:

- Prijspeil 2021
- Exclusief BTW
- Frequentie van onderhoud
    - De onderhoudsfrequenties zijn afkomstig uit wettelijke normen en ervaringen uit het verleden.
- Inclusief Inspectiekosten
    - De kosten voor inspecties zijn berekend aan de hand van de totaalkosten voor de inventarisaties ter voorbereiding van dit beheerplan.
- Inclusief eenmalige herstelkosten
    - Een deel van het areaal dient terug te worden gebracht naar beheersniveau laag.
- Inclusief eenmalige verwijderingskosten
    - Een deel van het areaal dient verwijderd te worden, de kosten voor het verwijderen van deze onderdelen zijn opgenomen in de berekeningen
- Gedifferentieerd beheer
    - Het kern winkelgebied wordt beheert op beheerniveau hoog. De overige gebieden worden beheerd op beheerniveau laag.
- VAT kosten
    - VAT kosten over de onderhoudskosten bij klein onderhoud zijn niet van toepassing. Deze zijn opgenomen in de indirecte kosten binnen de begroting.
    - Over de vervangingskosten zijn VAT kosten van toepassing, hierbij is gerekend met 15%.

Jaarlijks dienen de eenheidsprijzen conform de CBS-index/staal te worden geïndexeerd.

8.2 Theoretisch benodigd onderhoudsbudget

Om het theoretisch benodigd budget voor het in stand houden van het areaal bebording en straatmeubilair te bepalen is er gebruik gemaakt van de volgende parameters

- Areaal
- Werkpakketten
    - Frequenties van onderhoud
    - Levensduur
- Inspectiekosten

In de volgende twee hoofdstukken wordt voor zowel de bebording als het straatmeubilair duidelijk welke kosten er gepaard gaan met het in stand houden van het areaal op het gewenste beheerniveau.

8.2.1 Benodigd budget bebording

Kosten klein onderhoud bebording (onderhoudskosten)

Totaalkosten beheerniveau laag					
Areaalonderdeel	**Kosten**				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
RVV borden op flespaal	€ 7.664	€ 7.664	€ 7.664	€ 7.664	€ 7.664
RVV borden niet op flespaal	€ 1.589	€ 1.589	€ 1.589	€ 1.589	€ 1.589
Overige borden	€ 1.886	€ 1.886	€ 1.886	€ 1.886	€ 1.886
utilitaire bewegwijzering	€ 4.102	€ 4.102	€ 4.102	€ 4.102	€ 4.102
Middengeleider met bord	€ 902	€ 902	€ 902	€ 902	€ 902
Middengeleider zonder bord	€ 57	€ 57	€ 57	€ 57	€ 57
Onderhoudskosten bebording (beheerniveau laag)	**€ 16.200**	**€ 16.200**	**€ 16.200**	**€ 16.200**	**€ 16.200**

Tabel 14: kosten klein onderhoud bebording (overige gebieden)

Totaalkosten beheerniveau hoog					
Areaalonderdeel	**Kosten**				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
RVV borden op flespaal	€ 973	€ 973	€ 973	€ 973	€ 973
RVV borden niet op flespaal	€ 248	€ 248	€ 248	€ 248	€ 248
Overige borden	€ 356	€ 356	€ 356	€ 356	€ 356
utilitaire bewegwijzering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Middengeleider met bord	€ 195	€ 195	€ 195	€ 195	€ 195
Middengeleider zonder bord	€ 115	€ 115	€ 115	€ 115	€ 115
Onderhoudskosten bebording (beheerniveau hoog)	**€ 1.886**	**€ 1.886**	**€ 1.886**	**€ 1.886**	**€ 1.886**

Tabel 15: kosten klein onderhoud bebording (kern-winkelgebied)

Ten aanzien van klein onderhoud bebording is de gemeente Sittard-Geleen jaarlijks € 18.086,- euro nodig.

Kosten vervangingen bebording

Totaalkosten beheerniveau laag					
Areaalonderdeel	**Kosten**				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
RVV borden op flespaal	€ 108.530	€ 108.530	€ 108.530	€ 108.530	€ 108.530
RVV borden niet op flespaal	€ 32.172	€ 32.172	€ 32.172	€ 32.172	€ 32.172
Overige borden	€ 29.324	€ 29.324	€ 29.324	€ 29.324	€ 29.324
utilitaire bewegwijzering	€ 118.451	€ 118.451	€ 118.451	€ 118.451	€ 118.451
Middengeleider met bord	€ 21.282	€ 21.282	€ 21.282	€ 21.282	€ 21.282
Middengeleider zonder bord	€ 1.394	€ 1.394	€ 1.394	€ 1.394	€ 1.394
vervangingskosten bebording (beheerniveau laag)	**€ 311.153**	**€ 311.153**	**€ 311.153**	**€ 311.153**	**€ 311.153**

Tabel 16: kosten vervangingen bebording (overige gebieden)

Totaalkosten beheerniveau hoog					
Areaalonderdeel	**Kosten**				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
RVV borden op flespaal	€ 14.451	€ 14.451	€ 14.451	€ 14.451	€ 14.451
RVV borden niet op flespaal	€ 3.553	€ 3.553	€ 3.553	€ 3.553	€ 3.553
Overige borden	€ 3.785	€ 3.785	€ 3.785	€ 3.785	€ 3.785
utilitaire bewegwijzering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Middengeleider met bord	€ 4.037	€ 4.037	€ 4.037	€ 4.037	€ 4.037
Middengeleider zonder bord	€ 4.114	€ 4.114	€ 4.114	€ 4.114	€ 4.114
vervangingskosten bebording (beheerniveau hoog)	**€ 29.939**	**€ 29.939**	**€ 29.939**	**€ 29.939**	**€ 29.939**

Tabel 17: kosten vervangingen bebording (kern winkelgebied)

Ten aanzien van bebording(vervanging) is de gemeente Sittard-Geleen jaarlijks € 341.092 euro nodig. Het verschil tussen de kosten die gepaard gaan met klein onderhoud en vervaning zijn voornamelijk te herleiden naar de ‘’relatief’’ korte levensduur van bebording van gemiddeld 10 tot 12 jaar.

Figuur 14 voorbeeld bebording met schade

Figuur 15 voorbeeld bebording met schade

8.2.2 Benodigd budget straatmeubilair

Kosten klein onderhoud straatmeubilair (onderhoudskosten)

Totaalkosten beheerniveau laag					
Areaalonderdeel	**Kosten**				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Afvalbakken	€ 34.348	€ 34.348	€ 34.348	€ 34.348	€ 34.348
Zitbanken (graniet)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zitbanken overig	€ 37.682	€ 37.682	€ 37.682	€ 37.682	€ 37.682
VAP paaltjes	€ 1.073	€ 1.073	€ 1.073	€ 1.073	€ 1.073
Afzetpaaltjes	€ 603	€ 603	€ 603	€ 603	€ 603
Pollers	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Zakpalen	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Aanplakzuilen	€ 3.768	€ 3.768	€ 3.768	€ 3.768	€ 3.768
Kruisen	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865
KIOR	€ 7.954	€ 7.954	€ 7.954	€ 7.954	€ 7.954
Watertaps	€ 4.050	€ 4.050	€ 4.050	€ 4.050	€ 4.050
Fietsenrekken (tulips/beugels)	€ 38	€ 38	€ 38	€ 38	€ 38
Fietsenrekken overig	€ 3	€ 3	€ 3	€ 3	€ 3
Jumboblokken	€ 11.172	€ 11.172	€ 11.172	€ 11.172	€ 11.172
Onderhoudskosten straatmeubilair (beheerniveau laag)	**€ 110.557**	**€ 110.557**	**€ 110.557**	**€ 110.557**	**€ 110.557**

Tabel 18: kosten klein onderhoud straatmeubilair (overige gebieden)

Totaalkosten beheerniveau hoog

Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Afvalbakken	€ 3.623	€ 3.623	€ 3.623	€ 3.623	€ 3.623
Zitbanken (graniet)	€ 904	€ 904	€ 904	€ 904	€ 904
Zitbanken overig	€ 7.784	€ 7.784	€ 7.784	€ 7.784	€ 7.784
VAP paaltjes	€ 184	€ 184	€ 184	€ 184	€ 184
Afzetpaaltjes	€ 137	€ 137	€ 137	€ 137	€ 137
Pollers	€ 16.709	€ 16.709	€ 16.709	€ 16.709	€ 16.709
Zakpalen	€ 46.912	€ 46.912	€ 46.912	€ 46.912	€ 46.912
Aanplakzuilen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kruisen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
KIOR	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Watertaps	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken (tulips/beugels	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken overig	€ 3	€ 3	€ 3	€ 3	€ 3
Jumboblokken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onderhoudskosten straatmeubilair (beheerniveau hoog)	**€ 76.256**	**€ 76.256**	**€ 76.256**	**€ 76.256**	**€ 76.256**

Tabel 19: kosten klein onderhoud straatmeubilair (kern-winkelgebied)

Ten aanzien van klein onderhoud straatmeubilair is de gemeente Sittard-Geleen jaarlijks € 186.813 ,- euro nodig.

Kosten vervanging straatmeubilair

Totaalkosten beheerniveau laag					
Areaalonderdeel	**Kosten**				
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Afvalbakken	€ 49.729	€ 49.729	€ 49.729	€ 49.729	€ 49.729
Zitbanken (graniet)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zitbanken overig	€ 20.043	€ 20.043	€ 20.043	€ 20.043	€ 20.043
VAP paaltjes	€ 38.248	€ 38.248	€ 38.248	€ 38.248	€ 38.248
Afzetpaaltjes	€ 39.519	€ 39.519	€ 39.519	€ 39.519	€ 39.519
Pollers	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zakpalen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Aanplakzuilen	€ 6.109	€ 6.109	€ 6.109	€ 6.109	€ 6.109
Kruisen	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865
KIOR	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Watertaps	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken (tulips/beugels)	€ 17.478	€ 17.478	€ 17.478	€ 17.478	€ 17.478
Fietsenrekken overig	€ 1.458	€ 1.458	€ 1.458	€ 1.458	€ 1.458
Jumboblokken	€ 2.576	€ 2.576	€ 2.576	€ 2.576	€ 2.576
vervangingskosten straatmeubilair (beheerniveau laag)	**€ 185.025**	**€ 185.025**	**€ 185.025**	**€ 185.025**	**€ 185.025**

Tabel 20: kosten vervaning straatmeubilair (overige gebieden)

Figuur 16 Prullenbak met stickers

Totaalkosten beheerniveau hoog					
Areaalonderdeel	**Kosten**				
	2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Afvalbakken	€ 10.901	€ 10.901	€ 10.901	€ 10.901	€ 10.901
Zitbanken (graniet)	€ 2.185	€ 2.185	€ 2.185	€ 2.185	€ 2.185
Zitbanken overig	€ 2.056	€ 2.056	€ 2.056	€ 2.056	€ 2.056
VAP paaltjes	€ 4.677	€ 4.677	€ 4.677	€ 4.677	€ 4.677
Afzetpaaltjes	€ 6.391	€ 6.391	€ 6.391	€ 6.391	€ 6.391
Pollers	€ 3.853	€ 3.853	€ 3.853	€ 3.853	€ 3.853
Zakpalen	€ 466	€ 466	€ 466	€ 466	€ 466
Aanplakzuilen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kruisen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
KIOR	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Watertaps	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken (tulips/beugels	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken overig	€ 659	€ 659	€ 659	€ 659	€ 659
Jumboblokken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
vervangingskosten straatmeubilair (beheerniveau hoog)	**€ 31.188**	**€ 31.188**	**€ 31.188**	**€ 31.188**	**€ 31.188**

Tabel 21: kosten vervanging straatmeubilair (kern-winkelgebied)

Ten aanzien van de vervanging straatmeubilair(vervanging) is de gemeente Sittard-Geleen jaarlijks € 216.214,- euro nodig.

8.3 Meerjarenprogramma bebording en straatmeubilair 2021-2025

Na het vertalen van de inspectieresultaten is de kwaliteit van het areaal zoals in bovenstaande tabellen te zien gedifferentieerd in twee kwaliteitsklassen “hoog’’ en ‘’laag”. Met deze differentiatie in kwaliteitsklassen is de initiële basisplanning voor een duur van 5 jaar opgesteld. In bijlage 2 ‘’Totaaloverzicht kostenberekening’’ is een uitgebreide versie opgenomen van de berekening.

Meerjarenprogramma bebording en straatmeubilair					
Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Kosten klein onderhoud bebording (onderhoudskosten)	€ 18.086	€ 18.086	€ 18.086	€ 18.086	€ 18.086
Kosten klein onderhoud straatmeubilair (onderhoudskosten)	€ 186.813	€ 186.813	€ 186.813	€ 186.813	€ 186.813
Kosten vervanging bebording	€ 341.093	€ 341.093	€ 341.093	€ 341.093	€ 341.093
Kosten vervanging straatmeubilair	€ 216.214	€ 216.214	€ 216.214	€ 216.214	€ 216.214
Inspectiekosten	€ 6.250	€ 6.250	€ 6.250	€ 6.250	€ 6.250
Totaal kosten meerjarenplanning	€ 768.456	€ 768.456	€ 768.456	€ 768.456	€ 768.456

Tabel 22: Meerjarenprogramma benodigd onderhoudsbudget groot en klein onderhoud

De kosten voor het terugbrengen van het areaal op beheerniveau ‘’laag’’ zijn opgenomen in tabel 25.

8.4 Verwijderingskosten

Binnen hoofdstuk 6.2 wordt er gesproken over een gedeelte overbodig areaal. De kosten die gepaard gaan met het verwijderen van dit overbodige areaal worden hieronder in beeld gebracht:

Areaalonderdeel	Kosten
Verwijderingskosten overbodige bebording	**€ 37.782**
Verwijderingskosten overbodig straatmeubilair	**€ 209**
Totale verwijderingskosten	**€37.991**

Tabel 23: Verwijderingskosten overbodig areaal

Op jaarbasis zal het verwijderen van bovenstaande areaalonderdelen € 14.131,- besparen op onderhoudskosten. Deze besparing is op dit moment nodig niet meegenomen binnen de berekening van de onderhoudskosten aangezien de areaalonderdelen nog niet zijn verwijderd.

Figuur 17 voorbeeld bebording die te klein is toegepast

Figuur 18 voorbeeld te verwijderen areaalonderdeel (flespaal zonder bord)

8.5 Herstelmaatregelen

Het theoretisch benodigd budget gaat er van uit dat het volledige areaal op voldoende niveau is. Dit is echter niet het geval. Gemeente Sittard Geleen dient in de komende jaren alle areaalonderdelen op beheerniveau laag te brengen, hiervoor dienen extra budgetten te worden aangevraagd. Hieronder wordt een berekening gemaakt van het extra budget dat nodig is om het volledige areaal weer op beheerniveau laag te krijgen.

Areaal terugbrengen naar niveau laag			
Bebording			
Soorten	**Areaal totaal**	**< Laag (te vervangen)**	**Kosten vervangen**
Borden	18690	7213	**€ 418.320**
utilitaire bewegwijzering	293	18	**€ 138.600**
Middengeleiders	762	192	**€ 81.963**
Dragers(flespalen)	7905	1995	**€ 398.920**
Palen	10316	1449	**€ 229.589**
Straatmeubilair			
Soorten	**Areaal totaal**	**< Laag (te vervangen)**	
Prullenbakken	1401	435	**€ 220.328**
Zitbanken	815	40	**€ 38.148**
Zakpalen/pollers	19	0	€ 0
Aanplakzuilen	17	0	€ 0
Abri's	78	0	€ 0
Kunst in openbare ruimte	211	0	€ 0
Reclameborden	81	0	€ 0
Watertaps	9	0	€ 0
Hekwerk	-	-	-
Fietsenrekken	1230	0	€ 0
Jumboblokken	640	0	€ 0
Totaal			**€ 1.525.868**

Tabel 24: Kosten herstel areaal naar niveau ‘’laag’’

9 Risico's

In dit hoofdstuk wordt er ingegaan op de risico's en bijbehorende effecten die spelen bij bebording en straatmeubilair, alsmede hoe deze risico's te beperken zijn.

In onderstaande tabel wordt een overzicht van de risico's gegeven:

Risico's	Oorzaak	Effect	Beheersmaatregel
Technische			
Constructieve veiligheid bebording in geding door corrosie	Weersinvloeden, onkruid borstelen, hondenurine, beschadiging oppervlak door aanrijding of rijwielstalling, ouderdom.	Beschikbaarheid in geding, kapitaalvernietiging, financiële en maatschappelijke schade, aansprakelijkheid.	Periodieke schouw, aanbrengen maaiveldbescherming
Aanrijding, constructieve veiligheid	Aanrijding	Beschikbaarheid in geding, kapitaalvernietiging, financiële en maatschappelijke schade.	Beschikbaarheid meldsysteem voor inwoners/weggebruikers. Onderhoudspartner adequaat inzetten. Bij herhaling locatie heroverwegen of aanrijdbeveiliging toepassen..
Schades niet snel herstellen	Slijtage, scheef staan borden/flespalen, kleine aanrijschades.	Ongevallen/schadeclaims, kapitaalsvernietiging, beschikbaarheid in geding	Snel handelen bij meldingen, frequent inspecteren
Inspecties worden niet uitgevoerd	Niet uitvragen van inspecties	Het areaal is niet meer inzichtelijke waardoor berekeningen niet meer kloppen	Structureel ¼ deel van het areaal jaarlijks laten inspecteren, meerjarencontract voor inspecties opstellen.
Het plaatsvinden van kapitaalvernietiging	Onvoldoende onderhouden/beheren van kapitaalgoederen (in dit geval staatmeubilair en bebording)	Kapitaalgoederen gaan minder lang waardoor extra kosten in vervanging moeten optreden	Periodiek uitvoeren inspecties waarop reiniging/onderhoudswerkzaamheden in gaan worden gezet
Maatschappelijke			
Bebording is niet meer leesbaar	Door schade, vuil of diefstal	Sociale en verkeersveiligheid in geding.	Beschikbaarheid meldsysteem voor inwoners/weggebruikers, Regelmatige inspecties
Financieel			
Aflopende contracten met leveranciers	Contract loopt af	Normkosten veranderen waardoor kostenberekeningen niet meer overeenkomen met de werkelijkheid.	De kostenberekening wordt bijgewerkt als er sprake is van een nieuwe leveranciers
Er wordt onvoldoende budget toegekend	Budget wordt niet toegekend	Gemeente Sittard-Geleen kan niet in haar taak voldoen om het areaal te beheren op het gewenste niveau, verkeersongevallen en aansprakelijkheidsproblemen kunnen hier het gevolg van zijn .	Goed onderbouwd benodigd budget

Tabel 25: Risico's bij beheer straatmeubilair en bebording

10 Ontwikkelagenda/aandachtspunten

In dit hoofdstuk worden punten aangereikt die kunnen bijdragen aan verdere professionalisering ten behoeve van de arealen straatmeubilair en bebording.

In het kader van de duurzame inrichting van de openbare ruimte heeft de gemeente Sittard-Geleen de voornemens om de komende jaren haar beleid ten aanzien van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte verder te willen ontwikkelen. Toegespitst op de beheerorganisatie staat deze ambitie in lijn met de implementatie van assetmanagement en verdere professionalisering van de beheerorganisatie gedurende de komende jaren. Voor de realisatie van deze ambitie wil de gemeente Sittard-Geleen in het beheerbeleid waar mogelijk sturen op de volgende thema's:

- Duurzaamheid
- Inclusie
- Circulaire economie
- Burgerparticipatie
- Innovatie

Door planmatige inrichting van het beheerproces ten aanzien van bebording en straatmeubilair, onder andere door het opstellen van het meerjarenprogramma 2021-2025 is rekening gehouden met de invulling van de bovengenoemde thema's.

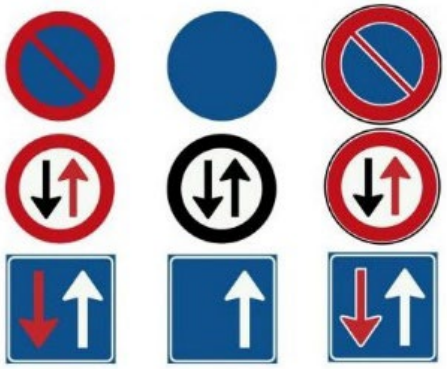
In relatie tot het onderhoud van bebording en straatmeubilair is het uitgangspunt dat in principe elke vorm van beheer per definitie al gericht is op het aspect duurzaamheid. Een voorbeeld hiervan is het toepassen van de levensduurverlengde onderhoudsmaatregelen. Hierbij wordt het aspect duurzaamheid afgewogen tegen aanvaardbare kosten en risico's. Een optimale invulling van dit en overige thema's is alleen mogelijk als voldoende middelen beschikbaar zijn.

Duurzaamheid

- Toepassen van zo min mogelijk bebording in de openbare ruimte zonder dat de veiligheid in het geding komt;
- Er worden zo veel mogelijk duurzame materialen toegepast;
- Straatmeubilair wordt alleen maar vervangen indien het veilig gebruiken ervan niet meer mogelijk is;
- Er wordt, daar waar mogelijk, hergebruik toegepast.

Inclusie

- Vanaf 1 oktober 2012 worden verkeersborden voorzien van een witte rand(witte bies). Dit is voortkomend uit een, door de ministerraad geaccordeerd, voorstel van de minister van infrastructuur en milieu. Nederland telt ongeveer 700.000 kleurenblinden. Voor sommige kleurenblinden zijn bepaalde verkeersborden niet duidelijk omdat de kleuren niet te onderscheiden zijn. Uit de uitgevoerde inspecties is gebleken dat een aanzienlijk deel van de huidige bebording nog niet is uitgevoerd met een witte rand (witte bies).
- Voor straatmeubilair geldt dat dit zo veel mogelijk bruikbaar wordt gesteld voor achtergestelde groepen in de samenleving.

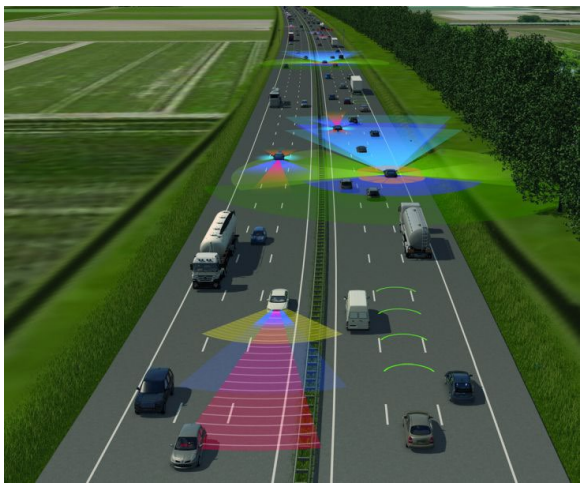
Figuur 19 voorbeeld zicht kleurenblind persoon

Circulaire economie

- Bij het vervangen van bebording wordt er gebruik gemaakt van twee verschillende circulaire technieken, namelijk:
    - ‘’Recycled sign’’(toe te passen bij herbruikbare bebording), dit wil zeggen dat de bebording wordt gerepareerd en teruggeplaatst. De drager van de bebording wordt hierbij voorzien van een geprinte signface. Recycled sign gaat gepaard met een vergoeding voor de gemeente Sittard-Geleen.
    - en ‘’Recycled’’(toe te passen bij bebording die niet kan worden hergebruikt) Bij de recycled werkwijze wordt oude bebording die niet kan worden hergebruikt opgehaald en duurzaam verwerkt tot aluminium plaatdelen.
- Te verwijderen bebording die wel nog voldoet aan de technische eisen wordt opgeslagen waardoor deze kunnen worden hergebruikt.
- Bij straatmeubilair wordt er zo veel mogelijk hergebruik toegepast. Om dit te berwerkstelligen wordt gedurende de winterperiode door de wijkteams verschillende vormen van onderhoud uitgevoerd (bijvoorbeeld: olieën, planken vervangen etc.)

Innovatie

- Het Europees parlement heeft overeenstemming bereikt over de verplichting tot een reeks aan rijhulpsystemen (ADAS) in nieuwe auto’s. Deze maatregel heeft als belangrijkste doel om het aantal ongevallen in het verkeer drastisch te verminderen. Het aantal dodelijke verkeersongevallen zou dankzij deze maatregel met ruim 20% omlaag kunnen worden gebracht.

Figuur 20 ADAS Systemen worden 2024 verplicht voor nieuwe voertuigen

Vanaf 2022 worden noodremsystemen, automatische snelheidsbeperking en een alcoholslot verplicht in nieuw ontworpen automodellen en vanaf mei 2024 is alle nieuw geregistreerde auto’s. Ook systemen die de omstandigheden rondom een ongeval registreren, worden verplicht, net als een waarschuwingssysteem dat slaperigheid en smartphonegebruik door de bestuurder opmerkt. In totaal gaat het om dertig systemen. Veel daarvan worden ook verplicht voor nieuwe bestelwagens, trucks en bussen.

Beheerders zijn verantwoordelijk voor het inrichten van de infrastructuur en hebben daarmee direct invloed op het functioneren van ADAS systemen. Voor een goede werking zijn deze systemen immers afhankelijk van de informatie die zij waarnemen in hun omgeving. Voornamelijk de belijning (markering) en de bewegwijzering(bebording) spelen een grote rol bij het goed functioneren van de nieuwe ADAS systemen.

- Sinds de samenstelling van de NEN 3381 zijn nieuwe materialen ontwikkeld op basis van micro-prisma’s (3M Diamond Grade). Verkeersborden waarop deze materialen worden toegepast voldoen aan reflectieklasse III. Verkeersborden in reflectieklasse II en III zijn ca. 30% duurder dan reflectieklasse I, maar hebben een langere levensduur. Voor een verkeersbord in reflectieklasse III in een Ultimate Sign-uitvoering wordt door de leverancier een gegarandeerde leesbaarheid van 20 jaar gegeven.

- Komende jaren wordt er ten aanzien van vevanging gekeken naar Smart-City, hierbij wordt de overweging gemaakt of de innovatieve oplossing van zodanige meerwaarde is dat deze de aanvullende investering waard is. hieronder worden een aantal voorbeelden opgesomd;

    - Vulgraafsensoren bij prullenbakken
    - Zitbanken met oplaadfunctien
    - Paaltjes met fietsdetectie
    - Palen met scheefstandsensoren

Figuur 21 voorbeeld prullenbak met vulgraadsensor

Burgerparticipatie

- Inwoners worden waar mogelijk betrokken bij het kleine onderhoud aan straatmeubilair, hierbij moet gedacht worden aan het schoonmaken van zitbanken of het legen van de afvalbakken.

11 Aanbevelingen

Ter bevordering van de professionalisering bij het beheer en onderhoud van bebording wordt geadviseerd om invulling te geven aan de volgende punten.

- De kosten voor het periodiek uitvoeren van risicogestuurde inspecties zijn opgenomen in de benodigde budgetten. Hiervoor dient budget gereserveerd te worden in de exploitatie.
- Door meer planmatig (duurzame aanpak) zal structurele verbetering optreden van de kwaliteit van het areaal. Met deze werkwijze heeft de gemeente Sittard-Geleen betere beheersing op de uitgaven voor het beheer en onderhoud van bebording.
- Het beheer van bebording op beheerniveau 'Laag' is riskant omdat het risico groter wordt dat snel het beheerniveau van de bebording daalt naar een ontoelaatbaar niveau. Het dalijk naar onvoldoende kwaliteit kan uiteindelijke leiden tot onveilige situaties en aansprakelijkheidsproblemen.
- Een aanzienlijk deel van het areaal is momenteel niet op het ambitieniveau. De gemeente Sittard-Geleen zal de komende 4 jaar € 1.525.868,- moeten investeren om de areaalonderdelen weer te laten voldoen aan de geldende wet een regelgeving. Hierbij wordt, gezien de verkeersveiligheid, geadviseerd om de prioriteit op de bebording te leggen.
- Indien contracten met leveranciers verlopen wordt geadviseerd om te kijken naar leveranciers die het thema duurzaamheid hoog in het vaandel hebben. Verder kan er binnen aanbestedingen gebruik gemaakt worden van de **M**ilieu**K**osten**I**ndicator(MKI)[1]**.**
- De areaalonderdelen die tijdens de inspecties als overbodig zijn beschouwd dienen zo snel mogelijk te worden verwijderd. Het behouden van overbodige areaalonderdelen gaat uiteindelijk leiden tot niet noodzakelijke kosten.
- Ten aanzien van de komende ADAS wetgeving wordt geadviseerd om de komende jaren tot 2024 goed te kijken naar de koppeling tussen bebording en wegmarkering. Beide onderdelen gaan een een grote rol spelen als het gaat om rijondersteuning en detectiesystemen van nieuwe auto's in de toekomst.
- Tevens wordt ten aanzien van deze nieuwe wetgeving met doorkijk op de toekomst geadviseerd om bebording zoals eerder vermeld te gaan beheren op beeldkwaliteitsniveau ''hoog''. De leesbaarheid van bebording gaat een grotere rol spelen ten aanzien van detectie rijsystemen (toelichting op de nieuwe wetgeving ADAS-2024 is beschreven in hoofdstuk 10)
- Binnen het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990 (RVV 1990) staan aanbevelingen ten opzichte van toe te passen bebording per wegcategorie (Bijvoorbeeld: een gebiedsontsluitingsweg heeft een ander formaat bebording dan een erftoegangsweg). Tijdens de inventarisaties is geconstateerd dat binnen de gemeente Sittard-Geleen deze aanbevelingen niet/weinig worden opgevolgd. Geadviseerd wordt om in de toekomst deze aanbevelingen mee te nemen als het gaat om het vervangen/nieuw plaatsen van bebording.
- Geadviseerd wordt om het beheersysteem zo in te richten dat data real time kan worden verwerkt. Het real time verwerken van data resulteerd er in dat de gemeente Sittard-Geleen constant een up-to-date beeld heeft wat betreft het areaal.
- Tijdens de inventarisaties is geconstateerd dat er binnen de gemeente veel dubbele bebording is toegepast. Er wordt geadviseerd om bebording minimaal toe te passen zonder dat dit invloed heeft op de verkeersveiligheid. Kortom; alleen bebording toepassen als dit nodig is conform landelijk normen en wetgevingen.

Figuur 22 Overbodige bebording

[1] *De milieukostenindicator (MKI) is een single-score indicator uitgedrukt in euro's. De MKI maakt het mogelijk om verschillende milieueffecten, die normaal worden uitgedrukt in verschillende impact catagorien, samen te voegen in één indicator.*

Voor het beheer en onderhoud van straatmeubilair wordt geadviseerd om invulling te geven aan de volgende punten.

- De kosten voor het planmatig uitvoeren van inspecties zijn opgenomen in de benodigde budgetten. Hiervoor dient budget gereserveerd te worden in de exploitatie.
- Actief te kijken naar mogelijkheden om inwoners te betrekken bij het beheer van straatmeubilair.
- Bij het vervangen van onderdelen straatmeubilair dient zo veel mogelijk gekeken te worden naar vormen van hergebruik.
- De areaalonderdelen die tijdens de inspecties als overbodig zijn beschouwd dienen zo snel mogelijk te worden verwijderd. Het behouden van overbodige areaalonderdelen gaat uiteindelijk leiden tot niet noodzakelijke kosten.

Bijlagen

Bijlage 1: Begrippenlijst

Assetmanagement
Het vergroten van de waarde van assets door optimaal beheer te realiseren op basis van afgewogen kosten, prestaties en risico's over de hele levenscyclus van assets.

Planning en -begroting
Planning en begroting waarbij de onderhoudsmaatregelen zijn gepland overeenkomstig de technische noodzaak.

Beheer
Systematisch plannen, budgetteren, voorbereiden en uitvoeren van activiteiten die erop gericht zijn een object blijvend zijn functie te laten vervullen.

Beheersysteem
Het geheel van gegevensinwinning en bewerking om te komen tot een meerjarenplanning en begroting.

Budget
De financiële middelen die benodigd/beschikbaar zijn voor het uitvoeren van onderhoud.

Gegevensbeheer
Het beheren van het gebruik en de toepassing van gegevens die in informatiesystemen zijn opgenomen.

Instandhouding
Totaal aan activiteiten om een kapitaalgoed te beheren.

Inspectie/inventarisatie
Het beoordelen van de technische kwaliteit van kapitaalgoederen.

Kapitaalgoederen
Alle kapitaalintensieve objecten in de openbare ruimte die nodig zijn diensten en goederen aan inwoners te leveren. Het zijn grote objecten die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan.

Kwaliteit
Mate waarin een het areaal voldoet aan de gestelde (technische) richtlijnen of (functionele) doelstellingen.

De milieukostenindicator (MKI)
is een single-score indicator uitgedrukt in euro's. De MKI maakt het mogelijk om verschillende milieueffecten, die normaal worden uitgedrukt in verschillende impact catagorien, samen te voegen in één indicator.

Levensduur
De maximale periode waarop een kapitaalgoed kan worden ingezet. De grens wordt bepaald door techniek, politiek en wetgeving. De economische levensduur geeft aan hoe lang een kapitaalgoed in de boeken staat.

Maatregel
Een handeling of actie die wordt uitgevoerd in het kader van een specifiek doel.

Onderhoud
Combinatie van alle technische, administratieve en managementactiviteiten gedurende de levensduur van een kapitaalgoed, bedoeld om het kapitaalgoed in een dusdanige staat te brengen of te houden dat het zijn functie kan vervullen.

Onderhoudscyclus
Geheel aan maatregelen waarmee een wegvakonderdeel tot in lengte van jaren kan worden onderhouden.

Openbare ruimte
Ruimte die voor iedereen toegankelijk is.

Preventief onderhoud
Onderhoud om defecten of storingen te voorkomen.

Projectniveau
Betrekking hebbend op specifieke projecten (voor wegen, wegvakken of wegvakonderdelen).

Risico
De kans dat een (ongewenste) gebeurtenis optreedt in relatie tot het effect van deze gebeurtenis. Risico = kans * effect.

Schadebeoordeling
Beoordeling van de schade uitgedrukt in ernst en omvang.

VAT-kosten
Kosten die gemoeid zijn met Voorbereiding – Administratie – Toezicht.

Vervanging
Een nieuw kapitaalgoed in de plaats brengen van het oude, versleten kapitaalgoed, waarbij het nieuwe kapitaalgoed dezelfde prestaties levert als het oude.

KIOR
Afkorting voor **K**unst **I**n **O**penbare **R**uimte

VAP paaltjes
Afkorting voor VelopA afzetpaal. Dit zijn diamantkop afzetpaaltjes.

Utilitaire bewegwijzering
De Nationale Bewegwijzeringsdienst (**NBd**) zorgt voor duidelijke, uniforme **bewegwijzering** langs de Nederlandse wegen zodat je vlot en veilig je weg kunt vinden.

Bijlage 2 Totaaloverzicht kostenberekening

Kosten gedifferentieerd beheer (onderhoudskosten)

Totaalkosten beheersniveau laag

Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Bebording					
RVV borden op flespaal	€ 7.664	€ 7.664	€ 7.664	€ 7.664	€ 7.664
RVV borden niet op flespaal	€ 1.589	€ 1.589	€ 1.589	€ 1.589	€ 1.589
Overige borden	€ 1.886	€ 1.886	€ 1.886	€ 1.886	€ 1.886
utilitaire bewegwijzering	€ 4.102	€ 4.102	€ 4.102	€ 4.102	€ 4.102
Middengeleider met bord	€ 902	€ 902	€ 902	€ 902	€ 902
Middengeleider zonder bord	€ 57	€ 57	€ 57	€ 57	€ 57
Onderhoudskosten bebording (laag)	€ 16.200	€ 16.200	€ 16.200	€ 16.200	€ 16.200

Totaalkosten beheersniveau laag

Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Straatmeubilair					
Afvalbakken	€ 34.348	€ 34.348	€ 34.348	€ 34.348	€ 34.348
Zitbanken (graniet)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zitbanken overig	€ 37.682	€ 37.682	€ 37.682	€ 37.682	€ 37.682
VAP paaltjes	€ 1.073	€ 1.073	€ 1.073	€ 1.073	€ 1.073
Afzetpaaltjes	€ 603	€ 603	€ 603	€ 603	€ 603
Pollers	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zakpalen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Aanplakzuilen	€ 3.768	€ 3.768	€ 3.768	€ 3.768	€ 3.768
Kruisen	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865
KIOR	€ 7.954	€ 7.954	€ 7.954	€ 7.954	€ 7.954
Watertaps	€ 4.050	€ 4.050	€ 4.050	€ 4.050	€ 4.050
Fietsenrekken (tulips/beugels)	€ 38	€ 38	€ 38	€ 38	€ 38
Fietsenrekken overig	€ 3	€ 3	€ 3	€ 3	€ 3
Jumboblokken	€ 11.172	€ 11.172	€ 11.172	€ 11.172	€ 11.172
Onderhoudskosten straatmeubilair (laag)	€ 110.557	€ 110.557	€ 110.557	€ 110.557	€ 110.557
Subtotaal	**€ 126.757**	**€ 126.757**	**€ 126.757**	**€ 126.757**	**€ 126.757**

Totaalkosten beheersniveau hoog

Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Bebording					
RVV borden op flespaal	€ 973	€ 973	€ 973	€ 973	€ 973
RVV borden niet op flespaal	€ 248	€ 248	€ 248	€ 248	€ 248
Overige borden	€ 356	€ 356	€ 356	€ 356	€ 356
utilitaire bewegwijzering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Middengeleider met bord	€ 195	€ 195	€ 195	€ 195	€ 195
Middengeleider zonder bord	€ 115	€ 115	€ 115	€ 115	€ 115
Onderhoudskosten bebording (hoog)	€ 1.886	€ 1.886	€ 1.886	€ 1.886	€ 1.886

Totaalkosten beheersniveau hoog

Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Straatmeubilair					
Afvalbakken	€ 3.623	€ 3.623	€ 3.623	€ 3.623	€ 3.623
Zitbanken (graniet)	€ 904	€ 904	€ 904	€ 904	€ 904
Zitbanken overig	€ 7.784	€ 7.784	€ 7.784	€ 7.784	€ 7.784
VAP paaltjes	€ 184	€ 184	€ 184	€ 184	€ 184
Afzetpaaltjes	€ 137	€ 137	€ 137	€ 137	€ 137
Pollers	€ 16.709	€ 16.709	€ 16.709	€ 16.709	€ 16.709
Zakpalen	€ 46.912	€ 46.912	€ 46.912	€ 46.912	€ 46.912
Aanplakzuilen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kruisen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
KIOR	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Watertaps	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken (tulips/beugels	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken overig	€ 3	€ 3	€ 3	€ 3	€ 3
Jumboblokken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onderhoudskosten straatmeubilair (hoog)	€ 76.256	€ 76.256	€ 76.256	€ 76.256	€ 76.256
Subtotaal	**€ 78.142**	**€ 78.142**	**€ 78.142**	**€ 78.142**	**€ 78.142**
Totaal	€ 204.899	€ 204.899	€ 204.899	€ 204.899	€ 204.899

Kosten gedifferentieerd beheer (vervangingskosten)

Totaalkosten beheersniveau laag

Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Bebording					
RVV borden op flespaal	€ 108.530	€ 108.530	€ 108.530	€ 108.530	€ 108.530
RVV borden niet op flespaal	€ 32.172	€ 32.172	€ 32.172	€ 32.172	€ 32.172
Overige borden	€ 29.324	€ 29.324	€ 29.324	€ 29.324	€ 29.324
utilitaire bewegwijzering	€ 118.451	€ 118.451	€ 118.451	€ 118.451	€ 118.451
Middengeleider met bord	€ 21.282	€ 21.282	€ 21.282	€ 21.282	€ 21.282
Middengeleider zonder bord	€ 1.394	€ 1.394	€ 1.394	€ 1.394	€ 1.394
vervangingskosten bebording (laag)	€ 311.153	€ 311.153	€ 311.153	€ 311.153	€ 311.153

Totaalkosten beheersniveau laag

Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Straatmeubilair					
Afvalbakken	€ 49.729	€ 49.729	€ 49.729	€ 49.729	€ 49.729
Zitbanken (graniet)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zitbanken overig	€ 20.043	€ 20.043	€ 20.043	€ 20.043	€ 20.043
VAP paaltjes	€ 38.248	€ 38.248	€ 38.248	€ 38.248	€ 38.248
Afzetpaaltjes	€ 39.519	€ 39.519	€ 39.519	€ 39.519	€ 39.519
Pollers	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zakpalen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Aanplakzuilen	€ 6.109	€ 6.109	€ 6.109	€ 6.109	€ 6.109
Kruisen	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865	€ 9.865
KIOR	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Watertaps	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken (tulips/beugels)	€ 17.478	€ 17.478	€ 17.478	€ 17.478	€ 17.478
Fietsenrekken overig	€ 1.458	€ 1.458	€ 1.458	€ 1.458	€ 1.458
Jumboblokken	€ 2.576	€ 2.576	€ 2.576	€ 2.576	€ 2.576
vervangingskosten straatmeubilair (laag)	€ 185.025	€ 185.025	€ 185.025	€ 185.025	€ 185.025
Subtotaal	**€ 496.179**	**€ 496.179**	**€ 496.179**	**€ 496.179**	**€ 496.179**

Totaalkosten beheersniveau hoog

Areaalonderdeel	Kosten				
	2022	2023	2024	2025	2026
Bebording					
RVV borden op flespaal	€ 14.451	€ 14.451	€ 14.451	€ 14.451	€ 14.451
RVV borden niet op flespaal	€ 3.553	€ 3.553	€ 3.553	€ 3.553	€ 3.553
Overige borden	€ 3.785	€ 3.785	€ 3.785	€ 3.785	€ 3.785
utilitaire bewegwijzering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Middengeleider met bord	€ 4.037	€ 4.037	€ 4.037	€ 4.037	€ 4.037
Middengeleider zonder bord	€ 4.114	€ 4.114	€ 4.114	€ 4.114	€ 4.114
vervangingskosten bebording (hoog)	€ 29.939	€ 29.939	€ 29.939	€ 29.939	€ 29.939

Totaalkosten beheersniveau hoog

Areaalonderdeel	Kosten				
	2022	2023	2024	2025	2026
Straatmeubilair					
Afvalbakken	€ 10.901	€ 10.901	€ 10.901	€ 10.901	€ 10.901
Zitbanken (graniet)	€ 2.185	€ 2.185	€ 2.185	€ 2.185	€ 2.185
Zitbanken overig	€ 2.056	€ 2.056	€ 2.056	€ 2.056	€ 2.056
VAP paaltjes	€ 4.677	€ 4.677	€ 4.677	€ 4.677	€ 4.677
Afzetpaaltjes	€ 6.391	€ 6.391	€ 6.391	€ 6.391	€ 6.391
Pollers	€ 3.853	€ 3.853	€ 3.853	€ 3.853	€ 3.853
Zakpalen	€ 466	€ 466	€ 466	€ 466	€ 466
Aanplakzuilen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kruisen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
KIOR	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Watertaps	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken (tulips/beugels	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken overig	€ 659	€ 659	€ 659	€ 659	€ 659
Jumboblokken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
vervangingskosten straatmeubilair (hoog)	€ 31.188	€ 31.188	€ 31.188	€ 31.188	€ 31.188
Subtotaal	**€ 61.127**	**€ 61.127**	**€ 61.127**	**€ 61.127**	**€ 61.127**
Totaal	€ 557.306	€ 557.306	€ 557.306	€ 557.306	€ 557.306

Totaalkosten gedifferentieerd beheer

Totaalkosten beheersniveau laag

Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Bebording					
RVV borden op flespaal	€ 116.194	€ 116.194	€ 116.194	€ 116.194	€ 116.194
RVV borden niet op flespaal	€ 33.760	€ 33.760	€ 33.760	€ 33.760	€ 33.760
Overige borden	€ 31.210	€ 31.210	€ 31.210	€ 31.210	€ 31.210
utilitaire bewegwijzering	€ 122.553	€ 122.553	€ 122.553	€ 122.553	€ 122.553
Middengeleider met bord	€ 22.184	€ 22.184	€ 22.184	€ 22.184	€ 22.184
Middengeleider zonder bord	€ 1.451	€ 1.451	€ 1.451	€ 1.451	€ 1.451
beheerkosten bebording (laag)	€ 327.353	€ 327.353	€ 327.353	€ 327.353	€ 327.353

Totaalkosten beheersniveau laag

Areaalonderdeel	Kosten				
	2021	2022	2023	2024	2025
Straatmeubilair					
Afvalbakken	€ 84.078	€ 84.078	€ 84.078	€ 84.078	€ 84.078
Zitbanken (graniet)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zitbanken overig	€ 57.725	€ 57.725	€ 57.725	€ 57.725	€ 57.725
VAP paaltjes	€ 39.321	€ 39.321	€ 39.321	€ 39.321	€ 39.321
Afzetpaaltjes	€ 40.122	€ 40.122	€ 40.122	€ 40.122	€ 40.122
Pollers	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zakpalen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Aanplakzuilen	€ 9.878	€ 9.878	€ 9.878	€ 9.878	€ 9.878
Kruisen	€ 19.731	€ 19.731	€ 19.731	€ 19.731	€ 19.731
KIOR	€ 7.954	€ 7.954	€ 7.954	€ 7.954	€ 7.954
Watertaps	€ 4.050	€ 4.050	€ 4.050	€ 4.050	€ 4.050
Fietsenrekken (tulips/beugels)	€ 17.516	€ 17.516	€ 17.516	€ 17.516	€ 17.516
Fietsenrekken overig	€ 1.460	€ 1.460	€ 1.460	€ 1.460	€ 1.460
Jumboblokken	€ 13.747	€ 13.747	€ 13.747	€ 13.747	€ 13.747
beheerkosten straatmeubilair (laag)	€ 295.583	€ 295.583	€ 295.583	€ 295.583	€ 295.583
Subtotaal	**€ 622.935,81**	**€ 622.935,81**	**€ 622.935,81**	**€ 622.935,81**	**€ 622.935,81**

Totaalkosten beheersniveau hoog

Areaalonderdeel	Kosten				
	2022	2023	2024	2025	
Bebording					
RVV borden op flespaal	€ 15.424	€ 15.424	€ 15.424	€ 15.424	€ 15.424
RVV borden niet op flespaal	€ 3.801	€ 3.801	€ 3.801	€ 3.801	€ 3.801
Overige borden	€ 4.141	€ 4.141	€ 4.141	€ 4.141	€ 4.141
utilitaire bewegwijzering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Middengeleider met bord	€ 4.231	€ 4.231	€ 4.231	€ 4.231	€ 4.231
Middengeleider zonder bord	€ 4.229	€ 4.229	€ 4.229	€ 4.229	€ 4.229
beheerkosten bebording (hoog)	€ 31.826	€ 31.826	€ 31.826	€ 31.826	€ 31.826

Totaalkosten beheersniveau hoog

Areaalonderdeel	Kosten				
	2022	2023	2024	2025	
Straatmeubilair					
Afvalbakken	€ 14.523	€ 14.523	€ 14.523	€ 14.523	€ 14.523
Zitbanken (graniet)	€ 3.089	€ 3.089	€ 3.089	€ 3.089	€ 3.089
Zitbanken overig	€ 9.840	€ 9.840	€ 9.840	€ 9.840	€ 9.840
VAP paaltjes	€ 4.862	€ 4.862	€ 4.862	€ 4.862	€ 4.862
Afzetpaaltjes	€ 6.528	€ 6.528	€ 6.528	€ 6.528	€ 6.528
Pollers	€ 20.561	€ 20.561	€ 20.561	€ 20.561	€ 20.561
Zakpalen	€ 47.378	€ 47.378	€ 47.378	€ 47.378	€ 47.378
Aanplakzuilen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kruisen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
KIOR	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Watertaps	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken (tulips/beugels	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fietsenrekken overig	€ 663	€ 663	€ 663	€ 663	€ 663
Jumboblokken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
beheerkosten straatmeubilair (hoog)	€ 107.444	€ 107.444	€ 107.444	€ 107.444	€ 107.444
Subtotaal	**€ 139.270**	**€ 139.270**	**€ 139.270**	**€ 139.270**	**€ 139.270**
Inspectiekosten	**€ 6.250**	**€ 6.250**	**€ 6.250**	**€ 6.250**	**€ 6.250**
Totaal	€ 768.456	€ 768.456	€ 768.456	€ 768.456	€ 768.456